DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.** | Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. Rękopisów Redakcja nie zwraca | Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza. Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11 | Konto czekowe P. K. O. Nr 160-315. Tel. Redakcji dzienny 402, nocny 211. Telefon Administracji 286 | Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21 telef. 214-94 — Gdynia, ul. 10 lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Mar. Piłsudskiego 4a, tel. 302.

Rok IV. **Toruń, wtorek 26 kwietnia 1932** **Nr. 96**

Wielki sukces wyborczy Hitlera

ale nie druzgocące zwycięstwo!

Ostatnie wybory do sejmu pruskiego ...arskiego odbyły się 20 maja 1928 i cyfrowo ...rzedstawiały się następująco:

Uprawnionych do głosu — 25.277.000 (wy...ory do Reichstagu 1930 — 26.339.000). Udział ...osujących — 19.266.000 (Reichstag — 21.657 ...s.). **Socjaldemokraci** — 5.467.000 (Reichst. — ...990.000). **Niemiecko-Narodowi** 3.276.000 ... — 1.969.000). **Centrum** — 2.737.000 (R. — ...158.000). **Komuniści** — 2.238.000 (R. — 3.142 ...s.). **Niem. partja ludowa** — 1.603.000 (R. — ...004.000). **Partja gospodarcza** 876.000 (R. — ...3.000). **Landvolk** — 278.000 (R. — 579.000). ...artja państwowa 840.000 (R. — 681.000) **Hit...rowcy 553.000 (R. — 3.968.000).** Chrześc.-...cjalni — 73.000 (R. — 509.000).

Na 450 mandatów otrzymali: socjal-demo...aci — 137 mandatów, centrum — 71, partja ...ństwowa — **22, narodowi — 71**, komuniści — ..., partja ludowa — 49, agrarjusze — 20, par...a gospodarcza — 16, hitlerowcy — 7, chrześ...jańsko - społeczni — 4; różni — 14.

Berlin, 25. 4. (Pat). Już od wczesnego rana ... **ulicach Berlina dał się zauważyć ożywiony** ...ch. Lokale wyborcze otwarto o godz. 8-ej ...no.

Zwolennicy poszczególnych ugrupowań po...wieszali z okien swych mieszkań symbolicz... flagi. Widniały m. in. czerwone sztandary ...tlerowskie **ze swastyką na białem** polu w ...odku. Zwracała uwagę większa ilość tych ...g w dzielnicy robotniczej, gdzie podczas o...statnich wyborów na prezydenta Rzeszy widnia... napisy i sztandary komunistyczne. W śród...mieściu widniało wiele **sztandarów republikań...skich i monarchistycznych.**

Berlin, 25. 4. (Pat). **Wybory do sejmu pru...skiego we wszystkich 23 okręgach wykazały, ...k dotychczas wielką frekwencję głosujących.** ...rzy wyborach na prezydenta Rzeszy w roku ...bieżącym frekwencja głosujących wynosiła 86 ...proc. w pierwszem głosowaniu i 82 i pół proc. ... drugiem. Według przewidywań, frekwencja ... dzisiejszych wyborach przekroczy 86 proc. ... ostatnich godzinach liczba głosujących może ... zmniejszyć wskutek **niepogody, ulewnego** ...**szczu i burzy.**

Berlin, 25. 4. (Pat). **O godz. 17 zamknięto ... całych Prusach lokale wyborcze i przystą...piono do obliczenia głosów.**

Krwawy przebieg wyborów

Berlin, 25. 4. (Pat) W sobotę wieczorem ...szło **w Duisburg-Hamborn do krwawych za...rześ na wielką skalę.** Na zgromadzeniu ...przedwyborczem, urządzonem przez hitlerow...ców w czasie przemówienia byłego komunisty ...**lma,** który opowiadał o swych wrażeniach ... podróży do Rosji sowieckiej, **wywiązała się między hitlerowcami i obecnymi na sali ko...munistami krwawa bójka** na pięści, laski i ...krzesła. W pewnej chwili **komuniści rzucili ...tardę,** która eksplodowała, napełniając salę ...mem. Wzrosła **panika, w wyniku której kil...dziesiąt osób odniosło rany, 14 osób prze...wieziono do szpitala.** W Essen, Duesseldorfie ... Wrocławiu policja musiała wielokrotnie in...terwenjować, dokonując licznych aresztowań.

Berlin, 25. 4. (Pat). Waidomości, jakie na...deszły ze wszystkich okręgów wyborczych do...wodzą, że niemal **wszędzie doszło do wykro...czeń i starć** pomiędzy wyborcami. W Berli...nie do godz 16 **aresztowano 107 osób,** w Dues...seldorfie, Duisburg-Hamborn i Hochbeln miały ...miejsce **krwawe rozprawy,** w wyniku których ...ka osób odniosło rany.

Berlin, 25. 4. (Pat). **W Bawarji** wybory ...ły przebieg zupełnie **spokojny.** Frekwencja ...głosujących większa od frekwencji w Prusach ...siągnie prawdopodobnie poziom z wyborów ...prezydenta Rzeszy. Od samego **rana udział wy**borców w głosowaniu był w Monachjum **bardzo duży.** Do godz. 15 złożyło swe głosy 70 proc. uprawnionych do głosowania. Mniejsza frekwencja zaznaczyła się w Palatynacie.

Sukces listy polskiej

Berlin, 25. 4. (Pat). Tymczasowe urzędowe dane z okręgu nr. 9 **(opolskiego)** są następujące: **socjal-demokraci 52.582, niemiecko-narodowi 52.225, centrum 249.699, komuniści 58.626, partja gospodarcza 6.400, umiarkowana prawica 5.560, partja państwowa 3.455, narodowi socjaliści 212.455, polsko katol. partja ludowa 28.043, chrześc. socjalni 2.900 socjal. partja rob. (opozycja socjalistyczna) 1.836.** Ogółem oddano ważnych głosów 700.726.

W Bawarji hitlerowcy przegrali

Berlin, 25. 4. (PAT). Tymczasowe obliczenia globalne w Bawarji są następujące: ważnych głosów oddano 3.909.206, z tego otrzymali socjaldemokraci 604.000, niemiecko-narodowi 128.000, bawarska partja ludowa (odpowiednik centrum) 1.272.000, komuniści 259.500, połączone partje niemiecko-narodowa i gospodarcza 66.000, bawarski związek chłopski 253.000, **narodowi socjaliści 1.270.500,** partja chrześcijańska 42.000 i socjalistyczna partja robotnicza 13.500.

161 mandatów zdobył Hitler

Berlin, 25. 4. g. 1.00 (Biuro Wolfa). Dotychczasowe obliczenie z całych Prus. Oddano 22.402.844 głosów. Z tego socjal-demokraci uzyskali 4.674.943 (przypuszczalnie **91** mandatów), niemiecko-narodowi 1.524.936 (przypuszczalnie **30 mandatów**), centrum 3.374.441 (przypuszczalnie **60 mandatów**), komuniści 2.819.602 (przypuszczalnie 56 mandatów), niemiecka partja ludowa 330.825 (przyp. **6 mandatów), partja praw ludu** 44.229 (bez mandatu), **partja gospodarcza 191.021** (przyp. **3 mandaty**), **młoda prawica** 51.801 (przyp. 1 mandat), **niemiecka partja pracy** 332.441 **(przyp. 6 mandatów) NARODOWI SOCJALIŚCI 8.008.218 (przyp. 161 mandatów),** chrześcijańsko-socjalni 255.066 (przyp. **5 mandatów,** pozostałe stronnictwa — przyp. **5 mandatów.**

Poprawa sytuacji gospodarczej

wpłynie na upadek ruchu hitlerowskiego

Co mówił premjer pruski Braun przed wyborami?

Berlin, 25. 4. (Pat). Premjer pruski Braun udzielił korespondentowi berlińskiemu Havasa wywiad, w którym m. in. wyraził osobiste przekonanie, że **poprawa sytuacji gospodarczej w Niemczech wpłynie wybitnie na upadek ruchu hitlerowskiego.** W obecnej chwili nie można jeszcze przewidzieć, czy wynik wyborów spowoduje zmianę gabinetu pruskiego. W każdym bądź razie **zmiana taka musiałaby wywrzeć wielki wpływ na politykę Rzeszy, przedewszystkiem zaś na politykę zagraniczną.** Premjer pruski osobiście zdeklaruje się jako **zwolennik przyszłej współpracy gospodarczej, m. in. z Francją** i zaznaczył, **że nie wierzy w możliwość** koalicji centrowo - hitlerowskiej.

Na konferencję lozańską

Mocarstwa Europy zaproszą i Polskę

Genewa — 25. 4. (PAT). „Journal de Nation" zapewnia, że **Bruening, Mac Donald i Tardieu** w ciągu sobotniej rozmowy w Genewie **uzgodnili tekst zaproszenia na konferencję lozańską oraz ustalili procedurę przygotowania do tej konferencji.**

Dzienniki zapewniają dalej, że **Niemcy, Francja, Wielka Brytanja, Włochy i Belgja zatwierdzą już zaproponowany tekst** i oczekuje się tylko zgody Japonji, poczem Wielka Brytanja wystosuje zaproszenia do **Polski,** Grecji, Portugalji, Rumunji, Czechosłowacji i Jugosławji.

W zaproszeniu tem przypomniana będzie decyzja z dn. 13 lutego co do odroczenia konferencji lozańskiej. Dalej mocarstwa zapraszające podkreślą, że ich **zdaniem celem konferencji winno być załatwienie problemów, wymienionych w raporcie nadreńskim z końca** 1931 r. oraz przypomnienie, że konferencja winna ustalić zarządzenia, konieczne dla zaradzenia trudności gospodarczych i finansowych, które wywołały lub **pogłębiły kryzys gospodarczy.** Dzienniki utrzymują, że to ostatnie zdanie **pozwoli wznowić dyskusję nad problemem naddunajskim,** który nie dał rezultatu na konferencji londyńskiej.

Oświadczenie japońskiego ministra wojny w Mandżurji

Japońska Alzacja i Lotaryngja

Paryż, 25. 4. (Pat). W rozmowie, udzielonej specjalnemu wysłannikowi **„Petit Parisien"** na Dalekim Wschodzie, **japoński minister wojny Araki** złożył oświadczenie w sprawie **stanowiska Japonji wobec Ligi Narodów.** Japonja nie może przyjąć bez protestu — oświadczył Araki — opozycji, stawianej w Lidze Narodów przez państwa, nie mające żadnych istotnych interesów ani w Mandżurji, ani w Szanghaju. Minister podkreślił, że mówiąc w ten **sposób,** wyraża jednomyślną **opinję całego narodu japońskiego.** Minister nazywając Mandżurję **japońską Alzacją i Lotaryngją, przypomniał, że w ciągu ostatnich 35 lat krew Japończyków lała się strumieniami dla tego kraju.** W Mandżurji powstało obecnie **nowe państwo** — oświadczył minister. Jeśli będzie ono w dalszym ciągu zachowywać się wobec Japonji lojalnie, wówczas Japonja nie odmówi **mu ani pomocy gospodarczej, ani finansowej, ani poparcia militarnego.**

O odroczenie konferencji rozbrojenia

Genewa, 25. 4. (Pat). Według „Journal de Geneve" i „Journal de Nation", **Tardieu i Bruening są zgodni co do odłożenia do czasu ukończenia wyborów we Francji dyskusji rozbrojeniowej,** mogącej wywołać pewne tarcia między Francją i Niemcami.

Czyżby opamiętanie?

Berlińskie biuro Wolffa donosi z Gdańska, że **kierownictwo gdańskiego okręgu organizacji hitlerowskiej postanowiło aż do odwołania zakazać swym członkom noszenia munduru.** W przyszłym tygodniu po powrocie kierownika gdańskiej organizacji hitlerowskiej, podjęte mają być w tej sprawie rokowania z prezydentem senatu gdańskiego.

Uroczystość polska w Lille

Paryż, 25. 4. (Pat). W dniu wczorajszym **na targach międzynarodowych w Lille odbyło się pod osobistem przewodnictwem ambasadora Chłapowskiego uroczyste przedstawienie „Domu Polskiego".** Na dworcu powitali ambasadora przedstawiciele władz i wojskowości. Po powrocie uformował się **pochód** przy dźwiękach orkiestry wojskowej, który przeszedł **ulicami miasta, udekorowanemi sztandarami polskiemi i francuskiemi.** Pod pomnikiem poległych w ostatniej wojnie żołnierzy p. **ambasador złożył wieniec o barwach narodowych.** Po przybyciu na targi odbyło się uroczyste przyjęcie ambasadora Chłapowskiego i oficjalnych gości przez **zarząd towarzystwa Alliance Franco-Polonaise.**

Przed zmianą na stanowisku niemieckiego ministra spraw zagranicznych

Berlin, 25. 4. (Pat). W kołach dyplomatycznych uchodzi za pewne, że w najbliższym czasie nastąpi zmiana na stanowisku ministra spr. zagr. Jako kandydatów wymieniają **von Buelowa albo Nadolnego.**

Zjazd urzędników skarbowych

Dnia 23-go bm rozpoczęły się dwudniowe obrady walnego zjazdu delegatów kół Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych Rzeczypospolitej. Ze względu na ciężką sytuację finansową państwa oraz trudne położenie materjalne pracowników państwowych, zjazd będzie miał o wiele cięższe zadanie do wykonania niż w latach ubiegłych. Nie wątpimy jednak, że skarbowcy potrafią zająć odpowiednie stanowisko we wszystkich sprawach, znajdujących się na porządku dziennym zjazdu. Opinja publiczna żywi nadzieję, że uchwały zjazdu skarbowców, jako tych którzy mają możność bezpośredniego zetknięcia się z gospodarką państwową i mogą należycie ocenić możliwości skarbu państwa — będą jak dotychczas nacechowane odpowiednią powagą, wolną od demagogji i jednostronności.

Kredyty ulgowe pod zastaw jaj

Eksporterzy jaj będą mieli możność także i w bieżącym roku korzystania z ulgowych kredytów pod zastaw jaj złożonych w chłodni portowej w Gdyni. Kredyty te udzielane są przez Agentury Państwowego Banku Rolnego w Gdyni na wyjątkowo korzystnych warunkach, a mianowicie przy oprocentowaniu w wysokości 8 proc. w stosunku rocznym i 1 proc. kosztów manipulacyjnych miesięcznie.

Wysokość udzielanych zaliczek, w zależności od jakości towaru dosięga 82½ proc. wartości towaru dla jaj t. zw. „produkcji majowej" i 72 proc. dla jaj innego okresu produkcji. **Oprocentowanie odstek obliczane jest do końca tego miesiąca, w którym rzeczywiście nastąpi spłata kredytu.**

Zdemaskowana intryga Gdańska

Senat W. M. Gdańska w liście, skierowanym w dniu 22-im b. m. do komisarza generalnego Rzeczypospolitej Polskiej, min. dr. Kazimierza Papee zechciał uznać, że wiadomości prasy polskiej i francuskiej o stałym wzroście organizacji hitlerowskiej i innych nacjonalistycznych bojówek niemieckich na terenie Gdańska są przesadzone i nie odpowiadają prawdzie.

Nie wiadomo nam jeszcze w tej chwili, jak min. dr. Papee zareaguje na wystosowane do siebie pismo, ale wiadomo nam — na podstawie źródeł niemieckich — jak przedstawia się stan obecny niemieckich bojówek organizacyj, istniejących w Gdańsku za **wiedzą i wolą władz**.

Wszystkie źródła, na których opieramy nasze dane — są **źródłami niemieckiemi** i to nawet nie socjalistycznemi, ani nawet centrowemi, ale źródłami bądź hitlerowskiemi, bądź też niemiecko-narodowemi.

Narodowo socjalistyczny szaniec przeciw Polsce

Urzędowy organ partji Adolfa Hitlera „Völkischer Beobachter" w referacie zatytułowanym: „**Gdańsk, narodowo-socjalistyczny szaniec przeciw Polsce**" podaje sprawozdanie z działalności bojówek hitlerowskich na terenie Gdańska, operując całym szeregiem najbardziej chyba miarodajnych cyfr.

W ciągu ostatnich miesięcy — według tego sprawozdania — odbyli hitlerowcy w Gdańsku **2555 zgromadzeń publicznych**, na których przemawiali przywódcy partji tej miary, co **dr. Frick**, poseł **Göring**, szef **sztabu Röhm**, poseł **dr. Goebbels**, książę **August Wilhelm Hohenzollern** (syn eks-cesarza Wilhelma), **gen. Litzmann** i inn. Organizacja hitlerowska w Gdańsku składa się z 70-ciu kół okręgowych, liczących łącznie 6000 członków. Pozatem w organizacjach bojowych hitlerowskich: SA, SA-Reserve, SS i oddziałach młodzieży, zgrupowanych jest 2000 osób uzbrojonych. W specjalnych oddziałach sanitarnych, samochodowych i motocyklowych służbę pełni dalsze 2000 osób. Organizacja bojowa gdańska nosi nazwę „Standarte Danzig" dzieli się na 5 oddziałów, noszących nazwę „Sturmbann" i podlega **wschodnio-pruskiemu kierownictwu** pod dowództwem emerytowanego generała von Litzmanna.

Naczelne kierownictwo organizacyj hitlerowskich w Gdańsku spoczywa w rękach posła do parlamentu Rzeszy Niemieckiej, a więc **obywatela niemieckiego, pos. Alberta Forstera**, a sekretarzem generalnym jest osławiony przywódca bojówek, nazwiskiem Greiser.

Jak wynika dalej z urzędowego referatu kierownictwa gdańskiej organizacji hitlerowskiej, wszyscy członkowie organizacyj bojowych (SA, SA-Reserve, SS) odbywają stałe ćwiczenia w walkach polowych i walkach ulicznych. **Urzędowy organ hitlerowców gdańskich „Der Vorposten"** zamieszcza fotografje z ćwiczeń polowych, na których odbywają się manewry, polegające na zdobywaniu zasieków z drutu kolczastego, rzucaniu granatów ręcznych i marszów ubezpieczonych.

Pełny rozwój gdańskiej organizacji hitlerowców trwa nadal. Trwa, pomimo, iż rząd Rzeszy Niemieckiej uznał istnienie jej za niebezpieczne dla państwa i zagrażające pokojowi. W konsekwencji tego stwierdzenia rząd Rzeszy Niemieckiej przystąpił do likwidacji bojowej organizacji hitlerowskiej. Władze gdańskie — nie poszły w ślady rządu niemieckiego.

Na pytanie — dlaczego władze gdańskie tolerują organizację hitlerowską — odpowiada cytowany już **„Der Vorposten"** w numerze z dnia 15-go b. m., pisząc, że „**LOS SENATU GDAŃSKIEGO JEGO UPADEK, CZY DALSZE ISTNIENIE ZALEŻNE JEST OD KIWNIĘCIA MAŁYM PALCEM PRZEZ ORGANIZACJĘ HITLEROWSKĄ**".

Einwohnerwehr, Stahlhelm i Wehrwolf

Organizacje bojowe hitlerowskie nie wyczerpują bynajmniej listy nacjonalistycznych niemieckich bojówek, istniejących na terenie Gdańska. Oprócz oddziałów hitlerowskich, działa w Gdańsku organizacja **„Einwohnerwehr"**, do której należy 1000 osób. Bojówka ta **wyposażona jest w 5000 karabinów** typu niemieckiego M. 98, pozatem u sympatyków tej organizacji, **rekrutujących się przeważnie z pośród członków rozwiązanej w swoim czasie** organizacji o podobnym typie — znajduje się jeszcze 1500 karabinów tegoż typu, przerobionych na karabinki strzeleckie.

Dalej znajduje się na liście gdańskich organizacyj bojowych znany **„Stahlhelm"** — odpowiednik organizacji niemieckiej o tej samej nazwie, podlegający kierownictwu centralnemu i liczący w Gdańsku — oprócz stanu liczebnego organizacji młodzieży „Jungstahlhelm" — 2000 członków uformowanych w kompanje na wzór wojskowy. Oddzielnie ćwiczy grupa samochodowa i grupa motocyklowa „Stahlhelmu".

Wymienić trzeba jeszcze organizację przysposobienia wojskowego **„Wehrwolf"**. W urzędowym organie tej organizacji „Der Wehrwolf" znajdujemy program jednego z licznych kursów przysposobienia wojskowego, na których ćwiczenia i wykłady obejmują takie zagadnienia, jak np. taktyka strzelecka, marsz w rynsztunku bojowym, walka gazowa, czytanie map, terenoznawstwo, technika walki samochodów pancernych, czołgów i pociągów pancernych, strzelanie z broni małokalibrowej, budowa okopów i t. d.

Gdańskie ćwiczenia bojowe

Kilka słów należy poświęcić także policji gdańskiej, zorganizowanej na sposób wojskowy. Korpus policyjny gdański liczy 1300 osób i 36 oficerów uzbrojonych w 1500 karabinów, 1200 rewolwerów i 35 karabinów maszynowych. Policja gdańska odbywa stale **ćwiczenia bojowe w polu, w rynsztunku bojowym.**

Według urzędowych danych organizacji hitlerowskiej ponad 50% policjantów gdańskich należy do tej organizacji, a **komendant Schwahn jest jednym z przywódców hitlerowców gdańskich.** Niemal cała reszta policjantów gdańskich należy do „Stahlhelmu", którego jednym z najwybitniejszych członków jest również kapitan policji Meyer.

Władze gdańskie zarejestrowały oprócz tego do chwili obecnej 4 związki oficerskie wśród których dwa tak poważne, jak „Deutscher Offiziersbund" i „Nationalverband Deutscher Offiziere", dalej 38 związków b. wojskowych t. zw. „Kriegervereine" i 17 związków studenckich i sportowych współdziałających z organizacjami przysposobienia wojskowego.

Oto w najgrubszym zarysie zestawienie **sił bojowych wolnego miasta Gdańska** sąsiadującego z Polską, posiadającego własną konstytucję, gwarantowaną przez Ligę Narodów.

Chybiony manewr i kompromitacja

Tymczasem Senat Wolnego Miasta dosłownie o tem wszystkiem nic jeszcze niechce wiedzieć. Pokrywa fakty powyższe niezrozumiałem milczeniem, a co znamienne posługuje się insynuacją. Conajmniej niezrozumiałą jest rzeczą, gdy w liście do generalnego Komisarza Rzplitej senat gdański nie waha się faktycznych, odpowiadających rzeczywistości informacji całej prasy polskiej o bojowej ofensywie hitlerowców w Wolnem Mieście oceniać jako „niezgodne z prawdą", twierdząc bez zająknięcia, że „propaganda prasy polskiej szkodzi dobrym stosunkom pomiędzy Polską i Gdańskiem".

Byłoby lepiej i na właściwem miejscu, gdyby Senat gdański liczył się więcej z **rzeczywistością i z opinją całej prasy polskiej**, a nie „z kiwnięciem małym palcem bojówek hitlerowskich". Polska opinja domaga się stale, bez przerwy unormowania stosunków gdańsko-polskich w sensie pozytywnym i rzetelnej **obustronnej współpracy.** Zatem złośliwa aluzja pod adresem prasy polskiej **trafia w próżnię**. Więcej roztropne, realne a wskazane uwagi byłyby wtedy na miejscu, gdyby skierowano je we własnym kierunku na gdańsko-niemieckie podwóreczko prasowe. Przecież niemożliwą jest rzeczą, aby ewidencji gdańskich władz prasowo-politycznych wymknął się tak charakterystyczny w ostatnim czasie artykuł **„Danziger Volkstimme"**, który bez ogródek oświadczał, że **nierozwiązanie dotychczas bojówek hitlerowskich wynika z ZALEŻNOŚCI SENATU OD HITLEROWCÓW.** A na pozytywny jeszcze jeden dowód, jak te bojówki hitlerowskie poczynają sobie w Gdańsku, przytoczymy oryginalny wyjątek z tygodnika urzędowego organu hitlerowców gdańskich **„Der Vorposten"**. Czytamy tam dosłownie:

„My, narodowi socjaliści — czujemy się w Gdańsku jak **na wysuniętej placówce niemieckości, która powinna pilnować swych zadań.** Polegają one na tem, aby utrzymać to piękne miasto, aż do chwili, gdy **OTRZYMAMY POLECENIE Z BERLINA, BYŚMY GO ZWRÓCILI OJCZYŹNIE. ZADANIE TO WYKONAMY!**"

Czas już skończyć!

Chyba **narazie dosyć**. Chyba **przybył** jeszcze jeden realny dowód, że **gdańscy** politycy spudłowali, że Gdańsk jest **wylęgarnią awanturniczych prowokacyj hitlerowców i nie-hitlerowców,** że wreszcie „zarzuty" pod adresem prasy polskiej **są** conajmniej fantazją i tłómaczą się bezradnem zdenerwowaniem i chęcią zbyt grubemi nićmi cerowaną odwrócenia uwagi w innym kierunku.

Żleby było, gdyby ten stan **rzeczy,** jaki wytworzył się dziś w Gdańsku, **był** dłużej tolerowany. „Narodowy socjalistyczny szaniec przeciw Polsce", oczekujący „polecenia z Berlina" na tle całej dotychczasowej polityki gdańskiej wręcz nieprzyjaznej wobec Polski jest czemś tak **osobliwem, niepokojącem i graniczącem poprostu z absurdem,** że zdumiewa w pierwszym rzędzie **rola markiza Graviny,** urzędującego w Wolnem Mieście **w charakterze** wysokiego Komisarza Ligi Narodów, który, podobnie jak Senat **gdański**, zdaje się nie wiedzieć o tem wszystkiem i o tem co i **jak należy przedsięwziąć.**

Opinja polska ma dosyć już tych gdańskich „narodowo-socjalistycznych" dywersji i domaga się zdecydowanie zakończenia dzisiejszej farsy gdańskiej, **która** niepohamowana w porę skończyć się może **tragicznie w pierwszym rzędzie dla samego Gdańska**, wysługującego się nie od dziś tym czy innym agendom i „poleceniom" Berlina.

Głosy uznania o Polsce
na łamach prasy amerykańskiej

W ostatnich czasach ukazało się w prasie **amerykańskiej kilka artykułów o Polsce,** utrzymanych w tonie dla nas nader przychylnym.

„Saturday Evening Post", omawiając sytuację polityczną i gospodarczą w Europie, pisze m. in.: **„Na tym chmurnym widnokręgu Polska jest jakby jasną gwiazdą, gdyż nie dała się porwać fali ogólnego upadku, w którym zachwiały się lub nawet załamały najtrwalsze, jak się zdawało, struktury państwowe".**

Korespondent **„Chicago Daily News"** Paul Soott Mowrer wyraża się o Polsce z jeszcze większym entuzjazmem: „Z narodów — pisze Mowrer — które w czasie wojny światowej najstraszniejsze przeszły chwile i których kraje najbardziej zostały zniszczone, **na pierwszem miejscu stała Polska.** Polacy rozpoczęli nowe państwo z niczem, na liście ich aktywów były **tylko ruiny i zgliszcza.** Prowadzili oni wojnę **dłużej** niż inne narody, przeszli przez **trzy inflacje**, od kilku lat prowadzą **wojnę celną z Niemcami,** granice ich **wschodnie** i północne są niemal **zamknięte dla handlu polskiego,** pomoc, jaką otrzymali z zagranicy, była **znikoma,** a jednak **utrzymali swoją złotą walutę, oparli się depresji, a liczba ich bezrobotnych jest niezmiernie mała. Przypisać to należy niesłychanemu patrjotyzmowi Polaków oraz energji ich rządu, który zamiast pożyczać wolał oszczędzać.** Metoda ta uratowała Polskę, która może być dzisiaj nawet **dla najpotężniejszych państw przykładem, jak walczyć należy z depresją.**

Rozbudowa węzła kolejowego
w Inowrocławiu

Dn. 22 bm. odbyła się w ministerstwie komunikacji pod przewodnictwem wiceministra inż. Czapskiego konferencja, na której zapadły ostateczne decyzje w sprawie rozbudowy na szeroką skalę węzła kolejowego w Inowrocławiu w związku z krzyżowaniem się w tym punkcie obecnie istniejącej lnji kolejowej z nową linją Górny Śląsk — Gdynia.

Według opracowanego projektu koszt rozszerzenia węzła kolejowego pochłonie 7.500.000 złotych. Suma ta rozłożona będzie na kilka lat. **Pierwsze stadjum robót, najważniejsze — przeprowadzone musi być w roku bieżącym i kosztować będzie 3.250.000 zł.** Suma ta pokryta będzie przez Towarzystwo Francusko-Polskie.

W Inowrocławiu wybudowane zostaną nowe tory tranzytowe dla ładunku węgla oraz rozbudowana zostanie stacja pasażerska, a więc ułożone będą nowe tory i perony i wybudowane urządzenia sygnalizacyjne, wodociągowe i oświetleniowe.

Orgja walki wyborczej w Niemczech
Siekiery, widły hitlerowców i bolszewicki sztandar na kościele

Już na parę dni przed wielkim Dniem Prus Berlin stał pod znakiem wyborów. Trzeba zresztą przyznać, że Niemcy mieli sposobność do wydoskonalenia się praktycznie w sztuce wyborczej, jedne bowiem wybory gonią drugie.

Wszystkie stronnictwa rozwinęły w Berlinie ożywioną agitację przedwyborczą. Z licznych domów, zwłaszcza na przedmieściu **powiewały flagi i transparenty,** wzywające do głosowania na poszczególne listy. Nad miastem krążyły nieustannie **samoloty z wypisanemi na skrzydłach wezwaniami do wyborów, po ulicach zaś samochody i wozy propagandowe. Chodniki zasłane są ulotkami.** Agitację prowadzi równocześnie 20 ugrupowań, które zgłosiły swe listy w Berlinie. Wszystkie **słupy reklamowe są oblepione** wyłącznie plakatami wyborczymi. Charakterystycznem jest, że **prawie wszystkie stronnictwa zwracają się z apelem przedewszystkiem do kobiet.**

Hitlerowcy wydali ostatnio szereg ulotek, **szkalujących socjaldemokratycznych członków rządu pruskiego.** Pod osłoną nocy chodniki, domy i parkany pokryte zostały **napisami,** wy**malowanymi farbą olejną.** Komuniści urządzili **istny połów na flagi z odznakami hitlerowskiemi,** ściągając je z domów oraz **tłukąc szyby w mieszkaniach,** w których oknach wywieszono flagi. Na jednym z kościołów komuniści dostawszy się przez wybitne okno na wieżę wywiesili flagę bolszewicką. Na latarnię gazowej powieszono w jednej z dzielnic **kukłę wyobrażającą Hitlera.** Policja po usunięciu kukłę **spaliła. Ogółem aresztowano w nocy 80 osób.**

Prasa republikańska donosi o niesłychanych prowokacjach szturmowców hitlerowców na Śląsku niemieckim. W Głogowie narod.-socjalistyczni szturmowcy zorganizowali pochód uliczny na czele którego kroczył oddział uzbrojony w **siekiery, widły i kosy.** Demonstranci nieśli transparenty, na których były narysowane **dwa wieprze,** pod **którymi** widniały **napisy: Braun i Severing.**

Z Trewiru donoszą: Na skutek rozpowszechnianych na zebraniach narodowych **socjalistów** pogłosek, jakoby niemieccy **biskupi zmienili** swój stosunek do hitleryzmu, — **kurja** biskupia w Trewirze ogłosiła komunikat, stwierdzający, że stanowisko niemieckich **biskupów** w stosunku do narodowego **socjalizmu** jest **i pozostanie zawsze nieprzejednane.**

Pięciu dyrygentów na szachownicy genewskiej

W błędnem kole poszukiwania złotego środka

Relacje z Genewy zajmują w prasie stosunkowo nieproporcjonalnie więcej miejsca, niżby zasługiwała ich treść i znaczenie. Dd chwili, gdy zebrała się konferencja rozbrojeniowa, a w ostatnich tygodniach, gdy po przerwie świątecznej wznowiła obrady — jesteśmy zasypywani wiadomościami i wiadomostkami. 58 państw, reprezentowanych w Genewie, rozprawia nad zagadnieniem, które jest istotną treścią konferencji. Propozycje i kontrpropozycje, sugestje i pogłoski, tezy i antytezy, wywody i repliki — wszystko to stanowi wciąż zmieniającą się mozaikę, z której nie można utworzyć sobie jasnego obrazu sytuacyjnego.

Odrzućmy na chwilę tę powódź relacyj, ukrywających przeważnie istotne zamysły, i spróbujmy zorjentować się na podstawie nie ulegających wątpliwości faktów oraz stanowiska decydujących osobistości. Otóż dojrzymy przedewszystkiem w Genewie **pięć postaci**, nietylko nadających ton, ale również reprezentujących autorytety mocarstwowe, od których zależeć mogłaby istotnie pacyfikacja świata i wyprowadzenie go z tych opresyj gospodarczych, w jakich ludzkość ugrzęzła. Są to: **Mac Donald Stimson, Tardieu, Bruening, Grandi.**

Jaka ich pozycja, jaka siła?

Mac Donald był ongi sztandarowym mężem „Labour Party"; jego dojście do steru władzy było równoznaczne z możliwością realizacji tych haseł, którym w sprawie pacyfikacji świata hołduje **doktryna markssowska.** Po dwóch latach okazało się, że program ten jest **nierealny.** Angielski wyborca obalił **rządy „labourzystów".** Dziś Mac Donald jest już tylko **wyrazicielem koalicji,** której głównym trzonem są **konserwatyści.** I to nadaje jego pozycji w Genewie zupełnie inny charakter. Co innego być sztandarową postacią pewnej ideologji, a co innego wysłannikiem przeciwstawianej partji.

Jeżeli chodzi o **Stimsona,** to struktura rządów w Stanach Zjednoczonych jest zupełnie odmienna od europejskiej. Tam minister jest tylko urzędnikiem prezydenta. Atrybuty głowy państwa w Stanach Zjedn. są o wiele większe, niż szefów państw europejskich. Stimson jest więc tylko **urzędnikiem, wykonującym instrukcje prezydenta.** A właśnie w obecnej chwili prezydent Hoover ma przed **sobą kampanję wyborczą.** Niewiadomo, czy utrzyma się w Białym Domu. Jego instrukcje dla wysłannika do Genewy, podsekretarza stanu Stimsona, nie są tego rodzaju, aby pozwoliły przedstawicielowi amerykańskiemu na stanowcze angażowanie się w tym czy owym kierunku.

Wreszcie **Tardieu.** W dniach 1 maja i 8 maja ujawni się we Francji fizjognomja polityczna reprezentacji narodowej. Czy utrzyma się obecna większość? Czy nie nastąpi zwrot na lewo? Czy 9-go maja Tardieu jeszcze będzie reprezentował interesy Francji? Czy nie będzie zmuszony steru władzy oddać w inne ręce? Oto pytania, które nietylko **„wiszą w powietrzu",** ale również i ciążą na postawie przedstawicielstwa francuskiego w Genewie.

Bruening także stoi przed **możliwością upadku swego rządu.** Napór „hitleryzmu" na koalicję „weimarską", niepewność sytuacji politycznej w Niemczech — pozbawia go poczucia stabilizacji, wręcz niezbędnego przy takich decyzjach, jak rozbrojenie, reparacje itd.

Jedynie **Grandi** rzeczywiście reprezentuje świadomy swego celu system polityczny, nie potrzebuje się — jak czterej poprzednicy — liczyć z tem, że za plecami jego ktokolwiek go zdezawuuje, nie potrzebuje oglądać się na losy i rezultaty wyborczych manewrów partyjnych. Ale... reprezentuje wszystko prócz — pieniędzy. On i Bruening stają wobec trzech **współpartnerów-kapitalistów z pustemi rękoma.** Bruening nawet gorzej: bo z wyciągniętą dłonią petenta.

Tak w nagiej rzeczywistości, bez obsłonek, maskujących w Genewie pustkę, brak inicjatywy i decyzyj, przedstawia się zespół tych pięciu naczelnych figur, mających **zadecydować o losach świata.** Czy w tych warunkach jest możliwe **ruszenie z martwego punktu zagadnienie rozbrojenia?** Nie o rozbrojenie tu chodzi; punkt ciężkości obrad międzynarodowych przesuwa się stale, z nieubłaganą konsekwencją, na inną platformę: **reparacyj, uzgodnienia wielkich zagadnień finansowych.** Ale i tu widzimy to samo, co w **kwestji rozbrojeniowej.** I tu kulisy są wielobarwne, aktorzy wielce wymowni; wszystko obiecują, a nic nie dadzą. Topią konkretne zagadnienie w w powodzi słów, obietnic, dłużących się w nieskończoność konferencyj.

Coraz bardziej opinja publiczna świata ukrzepia się w przeświadczeniu: każdy musi liczyć **tylko na własne siły i własną odporność;** każdy musi się moralnie i finansowo ubezpieczyć, mierzyć swe zamiary wedle sił własnych; równowagę budżetu własnego oprzeć **na samowystarczalności;** dbać o to przedewszystkiem, by nie być wciągniętym w wiry deficytowe. To przeświadczenie musi również i w naszem społeczeństwie stać się naczelnem wskazaniem działań i postanowień.

Tragedja 70 miljonów bez pracy

na międzynarodowej konferencji w Genewie

W pierwszym dniu dyskusji nad rocznem sprawozdaniem dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy Alb. Thomasa na Konferencji Pracy w Genewie zabrał głos przewodniczący delegacji polskiej dr. Jurkiewicz.

Delegat polski wskazał, że tragedję **25 miljonów bezrobotnych** dzielą jeszcze ich rodziny powiększając liczbę nieszczęśliwych do **60 lub nawet 70 miljonów ludzi.**

Mówca dowodził, że ze wszystkich wymienionych w raporcie środków walki z bezrobociem, a mianowicie: 1) pośrednictwa pracy, 2) rozdziału istniejącej pracy pomiędzy jaknajwiększą ilość ludzi, 3) ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, 4) ogródków działkowych, 5) doraźnej pomocy państwowej i samorządowej, 6) skrócenia czasu pracy, 7) robót publicznych — tylko te ostatnie mogą w pewnych warunkach odegrać poważną rolę w walce z tak przewlekłym kryzysem, jak obecny.

Także skrócenie czasu pracy, o ile wprowadzone będzie w całym świecie, może odegrać pewną rolę. Natomiast wszystkie inne środki są pożądane, pożyteczne a nawet konieczne ale w długotrwałym kryzycie niewystarczające.

Dr. Jurkiewicz bronił międzynarrowego planu robót publicznych i budowy tanich domów, wskazując, że finansowanie tych przedsięwzięć nie jest utopją.

Przed zlotem skautów z całego świata na Pomorzu

Międzynarodowy Zlot Skautów Wodnych odbędzie się — jak wiadomo — w bieżącym roku w Polsce w sierpniu. Jako miejsce Zlotu wybrano Pomorze, dzięki czemu liczni goście zagraniczni, będą mogli stwierdzić na własne oczy postępy prac Polski na morzu, jak też przekonać się o fałszach propagandy niemieckiej w sprawie „niemieckiego" korytarza pomorskiego. Władze Związku Harcerstwa Polskiego, którym przypadł w udziale zaszczyt goszczenia na ziemiach Rzplitej uczestników zlotu międzynarodowego, przykładają do niego wielką wagę. Choć termin zlotu jeszcze daleki, już od szeregu tygodni wrą gorączkowe przygotowania do tej wielkiej imprezy. Naczelnictwo powierzyło komendę zlotu jednemu z najstarszych harcerzy wielkopolskich, harcmistrzowi Józefowi Ratajczakowi, który z całą energją zabrał się na czele licznego sztabu wytrawnych instruktorów do organizacji zlotu.

W ramach programu Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych na Pomorzu (5—15 sierpnia 1932) odbędą się niezmiernie ciekawe popisy polskich harcerskich drużyn żeglarskich w Gdyni. Popisami kierować będzie gen. Zaruski.

Tegoroczny Międzynarodowy Zlot Skautów Wodnych na Pomorzu ściągnie prócz licznych polskich i zagranicznych drużyn **również drużyny lądowe,** gdyż już dzisiaj poszczególne Komendy Chorągwi przewidują w swych programach letnich urządzenie **obozów na ziemi pomorskiej.** Chorągwie pragną wyzyskać krótki pobyt twórcy skautingu w Polsce, który zdąży zaledwie odwiedzić zachodnie województwa polskie, by **zaprezentować** Naczelnemu Skautowi swe drużyny. Wybrzeże polskie w tym roku specjalnie zaroi się od harcerzy, przybyłych **z wszystkich zakątków Rzeczypospolitej:** Prócz wizyty gen. Baden-Powella i wybitnych skautów zagranicznych niemałą atrakcją będzie sam zlot, pierwszy tego rodzaju w Polsce i popisy naszych najmłodszych żeglarzy. Pełna radości pieśń harcerska będzie rozbrzmiewała szerokiem echem po borach i piaskach Pomorza.

SIL

Dalszy wzrost zapasu złota

w bilansie Banku Polskiego

Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę kwietnia b. r. wykazuje zapas złota 574 milj. 263 tys. zł, t. j. o **699 tys. zł więcej,** niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne, zaliczone do pokrycia, zmniejszyły się o 15 miljonów 982 tys. zł do sumy 51 milj. 409 tys. zł, również i niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 271 tys. zł do sumy 115 milj. 840 tys. zł. Portfel wekslowy zmalał o 25 milj. 609 tys. zł i wynosi 603 milj. 880 tys. zł. Pożyczki zastawowe wykazują spadek o 2 milj. 176 tys. zł do 112 milj. 837 tys. zł. Inne aktywa wynoszą kwotę 137 milj. 143 tys. zł, tj. o 1 milj. 3 tys. zł większą, niż w poprzedniej dekadzie.

W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 4 milj. 928 tys. zł do 192 milj. 936 tys. zł. Obieg biletów bankowych wykazuje spadek o 43 milj. 128 tys. zł do 1.057 milj. 576 tys. zł.

Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku doznał dalszej poprawy i wynosi wyłącznie złotem 45,92 proc. (15,92 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo-walutowe 50,03 proc. (10,13 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 54,30 proc.

Zwiększenie rezerw w Banku Rolnym

W prasie codziennej pojawiły się wiadomości, że Państwowy Bank Rolny wypłaca 6 proc. dywidendy z zysków za ubiegły rok operacyjny. Wiadomość powyższa polega na nieporozumieniu, gdyż Państwowy Bank Rolny, nie będąc towarzystwem akcyjnem, nie może oczywiście wypłacać żadnej dywidendy od nieistniejących akcyj. Zyski Państwowego Banku Rolnego za rok ubiegły — podobnie, jak w latach poprzednich zostały przeznaczone, zgodnie ze statutem, głównie na **zwiększenie rezerw Banku,** a ponadto na obniżenie oprocentowania dla niektórych kategoryj dłużników Banku, na zasilenie funduszu obrotowego reformy rolnej, oraz na cele związane z rozwojem wsi polskiej.

Wzrost wkładów w kasach rolniczych

W centralnej kasie spółek rolniczych stan wkładów powiększył się w marcu w porównaniu do stanu z końca roku ubiegłego o blisko 400 tys. złotych i wynosił na 31 marca 4,7 milj. złotych.

Z ogólnej sumy wkładów przypada na książeczki oszczędnościowe 770 tys. zł. a na salda kredytowe około 4 miljonów złotych.

Izba handl. polsko-włoska

W ostatnich dniach zorganizowana została ostatecznie Izba Handlowa Włosko-Polska w Medjolanie.

Izba ta która dotychczas mieściła się w lokalu polskiego konsulatu generalnego przeniesiona została do własnej siedziby i rozpoczęła normalną działalność. Obecny adres Izby jest następujący: Camera di Commercio Italo-Polacco, Milano, via Ranconi 5.

Premje eksportowe na zboże w marcu

W marcu rb. wydano premij eksportowych na zboża chlebowe na sumę blisko 1 miljona złotych z czego na żyto przypada 471.780 zł., na pszenicę 170.700 zł, reszta zaś na jęczmień około 400 tys. zł. Ponadto wydano premij eksportowych na mąkę pszenną 4.500 zł, mąkę poślednią — 93.920 zł, na słód 12.950 i na kaszę jęczmienną 225 zł.

Zaufanie — rękojmią twórczej pracy

Cele i zadania zjazdu samorządów gospodarczych

W związku z mającym się odbyć zjazdem samorządów gospodarczych, urzędujący prezes związku izb przemysłowo-handlowych b. min. Czesław Klarner udzielił prasie poniższego wywiadu:

Czy na zjazd samorządów gospodarczych patrzeć należy, Panie Ministrze, jako na pierwszą próbę ściślejszej współpracy całego samorządu gospodarczego i rozbudowy zaufania wewnętrznego? — zadajemy pierwsze pytanie.

— Tak jest. Obrady przedstawicieli samorządów gospodarczych, które skromnie nazwaliśmy zjazdem a nie konferencją, **będą pierwszą próbą w kierunku zorganizowania ściślejszej współpracy.** Przez zwołanie tego zjazdu pragniemy dać wyraz opinji publicznej międzynarodowej i polskiej, w jaki sposób **samorząd gospodarczy ustosunkowywuje się do palących problemów bieżących.** Stoimy na stanowisku zaufania. Uważamy, że zaufanie zarówno dla stosunków wewnętrznych, jak i zewnętrznych jest **podstawą dla twórczej pracy** tych wszystkich czynników, które w danej pracy udział przyjmują, lub przyjąć ten udział powinny.

Nie wierzymy ażeby można było odbudować te wielkie szczerby, jakie świat poniósł i ponosi z powodu kryzysu bez **wysiłku międzynarodowego.** Stałe pogłębianie się kryzysu światowego wynika przedewszystkiem z trudności, wytworzenia atmosfery zaufania. Na odcinku wewnętrznym, gdzie już mamy sami coś do powiedzenia, gdyż jesteśmy czynnymi twórcami życia gospodarczego, **stworzenie zaufania do nas samych należy.** Właśnie zjazd samorządów gospodarczych będzie dowodem, że wszystkie działy naszego samorządu gospodarczego posiadają jednolity wspólny punkt widzenia na zasadnicze linje polityki gospodarczej państwa.

— **Czy porozumienie, Panie Prezesie, zostało osiągnięte w sprawach zasadniczych?**

— Porozumienie zostało **osiągnięte w sprawach,** które są przedmiotem obrad zjazdu, a z których cały szereg nastręczał rozbieżne poglądy wśród poszczególnych działów naszego życia gospodarczego.

— **Jak zjazd ustosunkuje się do współpracy z rządem?**

— Ustalone zostało, że zjazd wypowie wyraźną opinję, iż **w zagadnieniach polityki gospodarczej będzie współpracował z rządem, jako źródłem tej polityki.**

— Jakie **znaczenie posiadać może zjazd dla życia gospodarczego kraju?**

— Mając na widoku nie względy interesów poszczególnych grup — lub nawet działów samorządu gospodarczego, a jedynie i wyłącznie mając na względzie dobro publiczne, zjazd niewątpliwie przez swój autorytet **wpłynie na pogłębienie pracy gospodarczej w Polsce.** Stojąc zaś na stanowisku, że życie samo będzie normowało stale problemy, wymagające uzgodnienia pomiędzy poszczególnemi grupami, zjazd zaproponuje platformę, która zapewniłaby ciągłość pracy zarówno nad rozwojem samorządu gospodarczego, jak i współpracy organizacyjnej między wszystkiemi gałęziami życia gospodarczego — zakończył swe uwagi b. min. Klarner.

Z pobytu Marszałka Piłsudskiego w Rumunji

Akt objęcia szefostwa 16 pułku w Falticeni

Kapitan Lepecki opisuje na łamach I. K. C. w barwnych i żywych słowach uroczystości objęcia szefostwa 16 pułku rumuńskiego w Falticeni przez Marszałka Piłsudskiego.

Stacje były udekorowane flagami polskiemi i rumuńskiemi — pisze kpt. Lepecki, a perony **zapełnione delegacjami stowarzyszeń oraz młodzieżą szkolną.** Wszystkie te uroczystości przed przybyciem do pułku, którego szefostwo król Karol II powierzył Marszałkowi Piłsudskiemu, były zupełną niespodzianką, to też zdziwiłem się niemało, gdy z samego rana obudziły mnie **dźwięki polskiego hymnu narodowego,** śpiewanego przez jakiś chór. Wyjrzałem przez okno. Na pięknie przystrojonym dworcu, zapełnionym publicznością, widniał jakiś zespół szkolny, który, jak się później okazało, **składał się z dzieci polskich.** On to właśnie śpiewał piękną, porywającą pieśń polską.

W Falticeni przybyły na dworzec władze wojskowe z dowódcą okręgu korpusu oraz cywilne z prefektem (wojewoda) na czele i uszykowały się przed salonką. Marszałek Piłsudski wyszedł z wagonu w mundurze polskim, bez płaszcza, z odznaczeniami polskiemi i rumuńskiemi na piersiach i z szablą przy boku.

Pierwszy przedstawił się i zameldował generał Tediascu, dowódca O. K., witając w krótkich słowach p. Marszałka. Następnie dowódca okręgu korpusu **przedstawił dowódcę 16 pułku piechoty.** Marszałek Piłsudski podziękował zebranym i udał się do oczekującego przed dworcem samochodu.

Przejeżdżając ulicami Filticeni i przyglądając się wielkiej serdeczności, z jaką witała Marszałka cała ludność oraz staranności, z jaką przystrojono ulice i domy, ogarnęło mnie prawdziwe wzruszenie. Wydało mi się rzeczą niemożliwą, aby naród, **witający przedstawiciela drugiego narodu w sposób tak serdeczny i wspaniały,** mógł robić to z innych pobudek, jak tylko z **szczerej sympatji i przyjaźni.**

Niewielkie miasteczko, jakiem jest miejsce pobytu 16 p. p. im. Józefa Piłsudskiego, całe poprostu tonęło w dywanach świerkowej zieleni i polskich napisach, **witających i pozdrawiających Marszałka Piłsudskiego oraz Polskę.** Przed koszarami, na których widnieje wielkiemi literami wypisana nazwa pułku, stał trębacz, który na widok zbliżającego się samochodu Marszałka, przystrojonego w barwy polskie, zagrał fanfarę. Na obszernym placu w koszarach stał już **uszykowany do przeglądu cały pułk.** Tutaj zameldował dowódca pułku stan obecny, poczem wygłosił przemówienie. Po wysłuchaniu krótkich żołnierskich słów pułkownika, Marszałek Piłsudski **podszedł pod front oddziału i pozdrowił je,** na co kompanje odpowiedziały chóralnie po rumuńsku.

Następnie Marszałek Piłsudski odbył przegląd pułku, przechodząc przed frontem wszystkich oddziałów. W czasie przeglądu orkiestra pułkowa grała hymn narodowy polski. Gdy umilkły jej dźwięki, rozległa się komenda:

— Panowie oficerowie — do raportu!

Oficerowie uszykowali się w długi szereg, **poczem kolejno meldowali się Marszałkowi Piłsudskiemu.**

Wchwilę po tem oficerowie wrócili do swych oddziałów, a Marszałek Piłsudski udał się wraz ze świtą na miejsce, skąd miał przyjmować **defiladę.**

Postawa pułku podczas defilady, jego **doskonałe** umundurowanie i wyćwiczenie zrobiło niewątpliwie na **Marszałku Piłsudskim jak najdodatniejsze wrażenie.** Dziarskie miny żołnierzy, maszerujących energicznym krokiem w takt marsza „Pierwsza brygada" mimowoli chwytały za serca i jednały je dla tego zdrowego, silnego narodu sąsiedzkiego.

Mundurów ofiarowano Marszałkowi Piłsudskiemu trzy. Pierwszy jest zwykłym, codziennym ubiorem marszałkowskim rumuńskim, drugi — galowym, trzeci zaś — białym letnim. Mundury te są bardzo strojne, poprostu „kapią" od złota. — Niezwłocznie po sprezentowaniu zostały one zapakowane do skrzyni drewnianej i wyekspedjowane do salonki, oczekującej na dworcu. Obecnie znajdują się w Warszawie.

Kulminacyjnym i zarazem końcowym punktem uroczystości w Falticeni było zaprezentowanie Marszałkowi Piłsudskiemu na jego specjalne życzenie **wszystkich najmłodszych oficerów pułku;** stawiło się 11 podporuczników, mianowanych bądź przed rokiem, bądź przed dwoma laty.

Trzeba przyznać, że zebrani młodzi oficerowie przedstawiali się **nadzwyczaj sympatycznie.** Na ich energicznych, żywych twarzach malowała się odwaga.

Na widok tych kilkunastu młodzieńców, będących przyszłością korpusu oficerskiego pułku, Marszałek Piłsudski uśmiechnął się z zadowoleniem, poczem za pośrednictwem tłumacza porucznika rumuńskiego Warszawskiego, znającego język polski, rzekł:

— Przyjemnie jest widzieć młodych oficerów, **uśmiechniętych i wesołych, niema nic gorszego, jak smutek.**

O godz. 3-ciej popołudniu Marszałek Piłsudski udał się z powrotem na stację kolejową. Na peronie uszykował się raz jeszcze korpus oficerski w szereg, nastąpiły słowa pożegnania i odjazd.

Powrót Marszałka Piłsudskiego do Warszawy

Pociągiem bukareszteńskim, powrócił w ub. piątek do stolicy Marszałek Piłsudski. Na dworcu witali p. Marszałka: rząd z premjerem Prystorem na czele. Na zdjęciu widzimy p. Marszałka (x) w towarzystwie premjera Prystora (xx).

Ziemskie instytucje kredytowe
w sprawie kredytu długoterminowego

Dnia 26 bm. w radzie naczelnej organizacyj ziemiańskich w Warszawie odbędzie się zebranie przedstawicieli wszystkich instytucyj rolniczych kredytu długoterminowego a mianowicie: Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego i Wileńskiego Banku Rolnego. Obrady te będą miały na celu ustalenie programu instytucji kredytu długoterminowego i organizacyj rolniczych w **aktualnych sprawach kredytu hipotecznego,** w szczególności zaś **splat z tytułu zaciągniętych pożyczek.**

Konferencja ta będzie przedwstępnem przygotowaniem do porozumienia instytucyj, emitujących papiery długotrminowego kredytu. — Tylko bowiem porozumienie instytucyj tych doprowadzić może do obniżenia oprocentowania ziemskiego kredytu długoterminowego. — Następnym etapem ma być porozumienie tych instytucyj z posiadaczami większych pakietów listów zastawnych i obligacyj ziemskich. Porozumienie takie projektuje plan przedłożony w sprawie **regulacji długoterminowego kredytu rolnego przez Państwowy Bank Rolny.** Porozumienie miałoby według tego projektu objąć takich posiadaczy, jak PKO, Ubezpieczalnie, Fundusz „F" w skarbie, Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny.

Zawarcie umowy zbiorowej
w przemyśle i handlu na Pomorzu

W wyniku interwencj okręgowej inspekcji pracy w Bydgoszczy zlikwidowany został zatarg o płace w przemyśle i handlu na Pomorzu.

W toku szeregu konferencyj, odbywanych pod przewodnictwem inspektora pracy, inż. Świeżawskiego, pracodawcy domagali się 20 procentowej obniżki płac, na co organizacje robotnicze nie chciały się zgodzić, żądając całkowitego utrzymania płac dotychczasowych.

Ostatecznie nastąpiło porozumienie i zawarta zostanie w najbliższych dniach nowa umowa zbiorowa, przewidująca ogólną obniżkę płac w przemyśle i handlu na Pomorzu o 5% oraz **obniżkę o 10 proc. w przemyśle ceramicznym,** w tartakach i fabrykach maszyn.

Zadłużenie rolnictwa

W sumie kredytów długoterminowych udzielonych dla rolnictwa w wysokości 1.650 miljn. złotych na pożyczki w obligacjach i listach zastawnych w dolarach i złotych w złocie, przypada 750 miljonów złotych. Pożyczki te są oprocentowane w wysokości 7 i 8 proc. z okresem amortyzacyjnym wahającym się od 15 do 30 lat.

Na pozostałą sumę ca 900 miljonów złotych składają się dawne wierzytelności instytucyj kredytowych państw zaborczych w wysokości 272 miljn. zł., przejęte przez rząd polski i fundusze kredytowe państwowe, administrowane przez Państwowy Rolny w kwocie 352 miljonów złotych, resztę zaś stanowią pozostałości pożyczek przedwojennych instytucyj prywatnych, skonwertowanych po reformie walutowej w Polsce, opiewające na złote polskie.

Narady podatkowe

Posiedzenie komisji skarbowej warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej odbyło się pod przewodnictwem prez. Klarnera w obecności wiceministra skarbu Starzyńskiego. Min. Starzyński wygłosił dłuższe przemówienie na tematy finansowe. W dyskusji jaka rozwinęła się po tem przemówieniu przedstawiciele kupiectwa podnosili dużą wagę zarządzeń ułatwiających spłatę zaległości podatku obrotowego. P. minister Starzyński w odpowiedzi oświadczył, że zostanie wydany okólnik interpretacyjny do rozporządzenia o ulgach w spłacie tego podatku, który wprowadzi dalsze ułatwienie dla płatników. P. prez. Klarner, zamykając posiedzenie wyraził podziękowanie min. Starzyńskiemu za przybycie i za wydanie rozporządzenia i okólnika, wyrażając jednocześnie pogląd, że posiedzenie to jest etapem w pogłębieniu dalszej pracy min. skarbu z Izbą na odcinku podatkowym.

Ruch statków w porcie gdyńskim.

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w ciągu pierwszego kwartału rb. zawinęło do portu gdyńskiego 602 statków ogólnej pojemności 535.047 ton w tem 173 statki z ładunkiem oraz 429 statków próżnych.

Statki, które przybyły do Gdyni w ciągu pierwszego kwartału rb. przywiozły 479 pasażrów oraz 46.687 ton towarów.

W tym samym okresie czasu wyszło z portu gdyńskiego 599 statków, ogólnej pojemności 540.765 ton, w tem 513 statków z ładunkiem i 86 statków próżnych.

Statki, które odpłynęły z Gdyni, zabrały 939 pasażerów, oraz 954.122 ton ładunku, w tem 863.579 ton węgla.

Za wyodrębnieniem kraju Odry i Łużyc
od Rzeszy i państwa pruskiego

Od dłuższego czasu na łamach prasy niemieckiej toczy się dyskusja w sprawie przebudowy organizacji Rzeszy oraz projektu **zniesienia Prus, jako samodzielnego państwa.**

Zagadnieniu temu poświęcił dłuższą uwagę polski „**Dziennik Berliński**". W artykule p. t. „**Myśli kraju Odry i Łużyc**" czytamy m. in. „Polacy nie mają zamiaru wkraczania w to, jak naród niemiecki zorganizuje **poszczególne kraje,** na terenach, zamieszkałych w całości przez Niemcy. Jest to sprawa wewnętrzna narodu niemieckiego; ale **Polacy mają nietylko prawo, lecz i obowiązek zająć swe własne stanowisko** do tego, w jakich granicach utworzony zostanie kraj i jaki zakres władzy będzie przeznaczony na tych terenach, jakie zamieszkują Polacy, to bowiem wkracza w zakres Polski w Niemczech".

W dlaszym ciągu „Dziennik Berliński" domaga się wzięcia pod uwagę, przy **ewentualnej przebudowie Prus, względów narodowych** i wysuwa projekt **wyodrębnienia kraju Odry i Łużyc,** jako obszarów, odmiennych pod względem narodowościowym **od Rzeszy i państwa Pruskiego.**

„Podstawą jednego z tych terenów jest **Śląsk, zamieszkały przez ludność polską,** drugim terenem to **przylegające do Śląska Łużyce,** zamieszkane przez naszych słowiańskich pobratymców. Ten kraj **Odry i Łużyc wyodrębnia się w granicach państwa niemieckiego przez swój mieszany charakter narodowościowy.** To też odpowiednia podstawa zagwarantować powinna właściwą rolę każdemu z trzech języków. Taki kraj Odry i Łużyc na całej swej przestrzeni na wschodzie **graniczyłby z państwem polskiem,** na zachodzie miałby wprawdzie różnobarwne pod względem swego charakteru i zamierzchłej przeszłości tereny, ale dziś niezaprzeczalnie pod względem narodowym jednolicie niemieckie, jak np. **Górnosaski, brandenburski i meklenburski-pomorski.** Kraj ten dawałby nietylko swobodę rozwoju kulturalnego jego mieszkańcom, ale obudziłby **pęd do rozwoju gospodarczego.** W jego granicach ożywiłyby się, jako wielkie motory gospodarcze, takie miasta jak **Wrocław lub Legnica, nad których rzekomo nieodwołalnym upadkiem ubolewają Niemcy.** Stworzony nie w wyniku niemądrego centralizmu, ani nie oparty na płytkim egoiźmie dzielnicowym, kraj ten, przyznając każdemu mieszkańcowi prawo **swobodnego pielęgnowania swych wartości narodowych,** dodawałby bodźca do wydobycia z siebie wszystkich sił w swej twórczej pracy. Bogactwa, dane przez Boga tym ziemiom, mogłyby być dopiero wówczas w pełni zużyte na pożytek ludzi i ku ich dobrobytowi".

KRONIKA

wtorek 26 kwietnia

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.
Poniedziałek Marka
Wtorek Marcelina

— **Stan wody w Wiśle z dnia 23 4.:** Zawichost +1.92, Warszawa +2,32, Płock +2.76, Toruń +3.81, Fordon +3.81, Chełmno +3.81, Grudziądz +4.06, Korzeniewo +4.47, Piekło Tczew +4.62, Einlage +2.38, Schiewenhorst +3.04.

— **Nocny dyżur aptek.** W śródmieściu dyżuruje do środy dnia 27 bm. włącznie Apteka Centralna ul. Chełmińska. Na Mokrem Apteka pod Łabędziem ul. Kościuszki. Na Bydgoskiem Przedmieściu Apteka św. Anny, ul. Mickiewicza od godz. 10 wiecz.

Repertuar Teatru Miejskiego:

Wtorek 26 bm. godz. 20 „Poprostu truteń" premjera.

Repertuar kin.

Światowid — „Raj ukradziony".
Palace — „Rango".
Lux — „Puszcza".
Mars, ul. Warszawska — „10-ciu z Pawiaka"
Corso — „Złote piekło".

Otwarcie wystawy tkanin i kilimów

W ubiegłą niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie wystawy kilimów i tkanin, urządzonej w gmachu Inspektoratu Armji przy Rynku Nowomiejskim nr. 21, staraniem Sekcji Opieki przy „Rodzinie Wojskowej".

Uroczystość otwarcia zgromadziła liczną ilość gości, oraz panie z „Rodziny Wojskowej" z przewodniczącą „R. W." p. gen. *Pasławską* na czele. Otwarcia wystawy dokonał ks. dziekan *Sienkiewicz*. Po otwarciu goście oprowadzani przez panie z „R. W." zwiedzali wystawę.

Wystawa obejmuje przepiękne tkaniny, kilimy i t. p. ręczne wyroby służące do urządzenia wnętrz.

Ze wszechmiar godna jest zwiedzenia.

Zaznaczyć należy, że dochód z wystawy przeznaczony jest na utrzymanie kolonji dla ubogich i chorych dzieci w Ciechocinku.

Na białym czworoboku

Kino Palace — „Rango".

Tym razem bohaterem filmu jest orangutang — Rango. Fascynująca ta epopea rozegrywa sę wśród egzotyzmu Sumatry a biorą w niej udział mieszkańcy dżungli tygrysy, bawoły, pantery, z ludzi zaś dwóch malajczyków zbrojnych jedynie w przedpotopową rusznicę.

W szeregu filmów egzotycznych z Trader Hornem na czele, Rango zajmuje miejsce niepoślednie, głównym zaś jego walorem jest reportaż doskonale synchornizowany z egzotycznej rzeczywistości (zm)

Dyrekcja kina Światowid ażeby dać możność wszystkim przekonania się o wysokiej wartości artystycznej obrazu „Raj ukradziony" wyjątkowo dzisiaj w poniedziałek obniża ceny biletów: 2 osoby na 1 bilet.

Bolączki zakładów gastronomicznych

Ze zjazdu prezesów Związku Tow. Restauratorów

W sali hotelu „Polonia" w Toruniu odbył się w ub. czwartek Zjazd Zarządu Głównego i Prezesów Związku Towarzystw Restauratorów, wł. hoteli i kawiarń na Pomorzu, na którym przy udziale Prezesów z Brodnicy, Chełmży, Grudziądza, Gdyni Nowegomiasta, Tczewa, Torunia i Wejherowa omawiano bolączki właścicieli zakładów gastronomicznych i hoteli

Do znacznego pogorszenia ciężkiej sytuacji — w jakiej znajduje się większość zakładów, przyczynia się — według opinji zebrania — krępujące ustawodawstwo. Zebrani wskazywali na to, że wielu restauratorów zgłosiło upadłości, inni zaś nie byli wogóle w możności wykupić na czas świadectw przemysłowych i patentów akcyzowych skutkiem czego sami się zlikwidowali. Nadmiernie wysokie wymiary podatków: od obrotu i dochodowego, oraz kolosalne opłaty na rzecz ubezpieczeń społecznych za personel, wygórowane opłaty za prąd elektryczny i gaz i t. p. podcinają egzystencję zakładów.

W obszernej dyskusji uchwalono z uwagi na odłączenie się od Polsko-Chrześcijańskiego Związku Towarzystw Restauratorów, wł. hoteli i kawiarń na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu — nowy statut dla Związku Towarzystw Restauratorów, wł. hoteli i kawiarń na Pomorzu oraz nowy statut jednolity dla Towarzystw.

Zjazd Delegatów Związku odbędzie się w Wejherowie dnia 20 czerwca r. b.

Po omówieniu szeregu spraw zawodowych, jak sprawy procentów za obsługę, pensji pracowników technicznych, sprawy zgłaszania personelu do Kas Chorych i t. p. Zjazd zakończono.

Obradom przewodniczył prezes p. **Penkalla.**

Zawody sportowe o P. O. S.

w 8 p. a. c.

Ostatni tydzień był sprawdzianem pracy sportowej w 8 p. a. c.

Zawodników do treningu o Państwową Odznakę Sportową stanęło 249, z czego: 17 oficerów, 7 podofic. zaw., 226 szereg. (wtem 65% rekrutów).

Ukończyło pomyślnie wszystkie konkurencje i otrzyma P. O. S.: *16 oficerów, 7 podof. zaw. i 55 szereg. — razem 78.*

Ponadto 1 ofic. otrzymał P. O. S. w Ośrodku Wychowania Fizycznego Toruń. Wszyscy stawali do grupy M. A.

W skład komisji wchodzili: ppłk. dypl. Łunkiewicz Jerzy — dowódca 8 p. a. c.; mjr. lek. dr. Pęski Jan; kpt. Laurentowski — delegat Ośr. Wych. Fiz.; kpt. Sobczyński Kazimierz — z 8 p. a. c.; por. Kaczorowski Marjan z 8 p. a. c.

Ostatnią z konkurencyj dla zawodników był marsz 10 klm. z obciążeniem 12 kg., rajd konny 120 km. w 2 dni. Marsz pieszy prowadził kpt. Sobczyński. Zawodnicy przybyli w doskonałej formie i w czasie o 20 minut lepszym niż przewidują wytyczne. Marsz był wspólny dla całej grupy t.j. ofic., podof. i szereg.

Uczestnicy rajdu konnego wybrali trasę Toruń — Chełmża — Grudziądz i z powrotem. Rajd połączony był ze zaznajomieniem się z terenem. Prowadził rajd znany sportowiec ppłk. Luśniak, Z-ca d-cy 8 p. a. c. Zawodnicy i konie przybyli w bardzo dobrej formie bez żadnych wypadków. Rajdowi konnemu towarzyszył mjr. lek. Dr. Pęski Jan.

Uczestników rajdu po przybyciu do Grudziądza gościł po staropolsku 16 p. a. l.

Z miasta

— **Dancing na cele Polskiego Czerwonego Krzyża** odbędzie się dnia 28 bm. we czwartek w kawiarni Esplanada. Początek o godz. 21. (01602

— **Wycieczka do Warszawy.** Z okazji zjazdu delegatów PTK organizuje tutejszy Oddział Towarz. Krajozn. wycieczkę do Warszawy w dn. od 1—3 maja. W drodze powrotnej zapewniona jest 50 proc. zniżka kolejowa. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 26 bm. p. Rękosiewicz, Szopena 24. (3155

— **Posiedzenie Zarządu Oddz. III Z. S.** odbędzie się w dniu 26 bm. o godz. 18 w lokalu ob. Michałowskiego Juljana, ul. Sobieskiego 56. Z powodu ważnych spraw związanych z uroczystością święta narodowego 3 maja obecność wszystkich członków Związku obowiązkowa. Prezes. (01601

— **Zamach samobójczy.** W ub. sobotę usiłowała popełnić samobójstwo 20 letnia Monika Grzelak, służąca — zamieszkała ostatnio przy ul. św. Ducha 7-9. Desperatkę znaleziono w stanie bardzo ciężkim na Szosie Lubickiej w pobliżu koszar nadwiślańskich. Zawezwana przez jednego z przechodniów karetka pogotowia odwiozła ją do lecznicy miejskie, gdzie stwierdzono, że zażyła ona większą ilość lizolu. Stan jej jest bardzo poważny. Przyczyny tego tragicznego kroku nie są znane.

— **Ślub.** W ubiegłą niedzielę pobłogosławiony został w kościele garnizonowym w Toruniu związek małżeński p. Ignacego Adamczaka z p. Wandą Szymańską. Młodej parze „Szczęść Boże".

Pożar na Podgórzu

Wczoraj w niedzielę zawezwano o godz. 20.35 straż pożarną na Podgórzu, gdzie przy ul. Średniej 2 paliła się stajnia i przybudowany do niej dom mieszkalny, własność p. Zofji Kowalczyk (Toruń, Mickiewicza 96). Pożar strawił około 40 metrów kwadr. sufitu i dachu. Dom mieszkalny zdołano uratować.

Pokłosie niedzielne

Przyszła wreszcie do nas wiosna. Przyszła w całej swej krasie, piękna, prawdziwa, nie ta kalendarzowa. Miasto skąpane w promieniach słońca. Parki i ogrody miejskie przystrajają się w szatę wiosenną.

Pod znakiem wiosny minęła niedziela. Mieszkańcy grodu Kopernika tłumnie porzucili piernaty domowe, by rozkoszować się czarem wiosny. Wszyscy spieszyli na łono natury. Zaroiły się parki i ogrody miejskie, rozbrzmiewały beztroskim śmiechem kochanej dzieciarni. Twarze przechodniów jakoś poweselały. Jakoś raźniej, jakoś pogodniej. Słońce przyniosło nam radość życia.

Ruch ludności

W urzędzie Stanu Cywilnego zgłosili w czasie od 10—16 kwietnia br. urodzenia:

Kupiec Alojzy Melerski córkę; rzeźnik Władysław Zimma córkę; blacharz Aleksander Wiewiorowski córkę; robotnik Bolesław Obermueller syna; stolarz Władysław Jaworski córkę; robotnik Józef Thocz córkę; administrator Gerard Niedbal syna; robotnik Franciszek Nowakowski córkę; robotnik Brunon Kowalski córkę; kupiec Karol Błoch syna; st. majster wojskowy Władysław Domagała syn; kupiec Konrad Kłos syn; murarz Franciszek Lewandowski córkę; chemik laborant Bruno Kwiatkowski syna; kupiec Emil Pruszyński córkę; fotograf Edward Kaczmarek syna; urzędnik państwowy Andrzej Łukjaniec syna; robotnik Bronisław Babis syna; podkomisarz policji państwowej Konstanty Jucewicz syna; Jerzy Juljusz Walter córkę; motorniczy tramwajowy Antoni Ignatowicz córkę; woźnica Franciszek Prylewski córkę; chemigraf Edward Piazza córkę; portjer Jan Wróblewski córkę; inżynier Eugenjusz Czosnykowski syna.

Zgony: Józefa Znaniecka z Świtalskich 65 l., Stefanja Drapiewska 1 rok, Bolesław Ossowski 32 lat, Jadwiga Kiełbasińska 3 mies.; Marja Kowalka 30 godzin; Jan Osmański 65 lat, Ekspedyt Górski 9 mies.; Melanja Wanda Ignatowicz 8 godzin, Magdalena Makowska z domu Zacharek 83 l., Stanisław Śliz 53 l., Florentyna Wrzesnńska z domu Rzążurska 87 l.

W tym czasie zawarli związki małżeńskie: pomocnik gastronomiczny Bernard Buzalski i Juljanna Rychlewska, drukarz Bernard Jasiński i Łucja Knorr, st. sierżant Adam Foltarz i Wiktorja Wcionki z domu Kornaszewska, krawiec Józef Lewandowski i Antonina Majewska, robotnik Konstanty Stempniewski i Stanisława Lewandowska, referendarz dyrektor lasów państw. Bronisław Frantsek i Emilja Rogowska, krawiec Jan Weber i Władysława Kosińska. —

Ratusz toruński w wieku XIV.

II.

Formę obecną otrzymał ratusz toruński w końcu wieku XIV. Kształt zasadniczo prosty, bo czworobok o zewnętrznej rozpiętości 43,90 m. (strona północna i południowa) i 52,70 m. (strona wschodnia i zachodnia) z dziedzińcem pośrodku. Wymiary powyższe odpowiadają w istocie cyfrom, podanym w przywileju wielkiego mistrza Konrada Walenroda, wystawionego na zamku toruńskim w dzień Wniebowzięcia roku 1393 (Cod. dipl. Pr. IV, No. 117) Daty tej nie można — jak to zazwyczaj ujmuje się — uważać jako początku przebudowy gmachu; przywilej jest tylko formalnem pozwoleniem wzgl. potwierdzeniem faktów, które działy się około przebudowy ratusza w ostatniej ćwierci XIV wieku, okresu najżywotniejszej na Pomorzu działalności budowlanej i artystycznej. Prawo regulowania kwestyj targowych i rynkowych na tutejszych ziemiach posiadał Zakon Niemiecki na mocy przywileju cesarza Fryderyka II, wystawionego w Rimini r. 1226 (nundinas et fora statuera — Preuss Urkdb. Pol. Abt. I, 1 p. 42). Problem zaś ratusza był w XIV w. problemem handlowym ze względu na równoczesne przeznaczenie ratusza jako domu handlowego. Charakterystycznym momentem przywileju wallenrodowskiego jest to, że określono dokładnie kształt czworoboczny jako warunek rozbudowy. Pozwalamy budować jednak w ten sposób, że wszystkie (poszczególne) budowle mają być ujęte w obrębie czterych ścian i murów..." Już w roku 1391 prowadzono roboty przy ratuszu (Sor. r. pr. III, p. 174), co potwierdzałoby nasz pogląd co do charakteru przywileju, zatem kształt gmachu musiał być już przed dokumentem w. mistrza określony.

Nadano budowli formę wspaniałą i potężną: masyw pierwotnie jednopiętrowy o monumentalnych motywach zdobniczych w kształcie nieprzerwanych wąskich wnęk, w których widniały małe kwadratowe okienka (najlepiej do dziś zachowane w części południowo-wschodniej — Archiwum Miejskie). Dwupłaszczyznowe traktowanie powierzchni wywoływało żywą grą światłocieniową, silnie podkreśloną ciemniejszemi jeszcze plamami okien jak gdyby zamkowych, groźnych... Miasto również obwarowało się na środku swego rynku, stworzyło potężną przeciwwagę groźnemu zamkowi. Siła mieszczaństwa była też mocniejsza od sił Zakonu: przetrwała wraz z ratuszem do dzisiejszego dnia, podczas gdy twierdzę Zakonu zburzyło samo miasto w pół wieku 1454 po rozbudowie swej własnej „twierdzy".

Czasom XIII w., tj. okresowi poszukiwania kształtu, odpowiedział w sposób zdecydowany w. XIV., krystalizując luźne elementy formalne w jeden kompleks o charakterze jednolitym. Wielkie wnęki ratusza były pierwotnie niższe i inaczej zakończone, gzymsy były niezawodnie zwieńczone blankami na wzór sukiennic i ratuszów zachodnio-europejskich i włoskich. Użycie motywu wnęk, podkreślających w całej długości pion murów gmachu przypomina podobne formy wyrazowe na zamku papieży w Awinjonie o ujęciu może najmonumentalniejszem. I tu należałoby szukać punktów wyjście dla wyjaśnienia genezy tej najcharakterystyczniejszej cechy architektonicznej „Kurji toruńskiej". Analogiczne bowiem elementy na domach mieszkalnych w Niderlandach nie mogły same wyłonić tak potężnej kreacji, jaką przedstawia ratusz toruński.

Małe wieżyczki narożne ożywiały umiarową bryłę ratusza, wieża zaś główna („obronna") z dawnym hełmem ok. 15-metrowym dumnie wyrastała ona wszystkiemi szczytami i wieżami miasta. Dawny jej kształt można oglądać na epitafjum Neissrów z r. 1581 w kościele P. Marji w Toruniu. (C. d. n.). **Gamma.**

Po likwidacji powiatu gniewskiego

Zniesienie gniewskich urzędów Skarbowego i Katastral.

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 3 marca 1932 r., ogłoszonem w Dzieniku Ustaw Rzplitej Polskiej nr. 21 z roku 1932 pod poz. 159 — *znosi się Urząd Skarbowy w Gniewie z dniem 31 marca 1932 r.* jako samodzielną jednostkę administracyjną. *Agendy zniesionego Urzędu Skarbowego w Gniewie przekazuje się odnośnie gmin:* Aplinki, Bursztych, Cieple, Dzierżążno, Gniew, Gogolewo, Grębin Janiszewko, Janowo, Jazwiska, Jeleń, Kierwałd, Kotło, Kramrowo, Kuchnia, Kursztyn, Lignowy Szlacheckie, Lipiagóra, Małe Gronowo, Małe Pólko, Małe Walichnowy, Międzyłęż Folwark, Nicponja, Nowe Lignowy, Nowy Międzyłąż, Opalenie, Piaseczno, Polskie Gronowo, Rakowiec, Rozgarty Rudno, Stary Międzyłęż, Szprudowo, Tymawa, Wielkie Gronowo, Wielkie Walichnowy, Wielki Garc oraz obszarów dworskich: Bielsk, Brody, Brodzkie Młyny, Cieszpice, Janiszewo i Wyręby — *Urzędowi Skarbowemu w Tczewie.*

odnośnie gmin: Dąbrówko, Milewko, Pieniążkowo, Półwieś i Włosiennica oraz obszarów dworskich: Dębowo, Kozielec, Ostrowite i Smarzewo — *Urzędowi Skarbowemu w Świeciu.*

odnośnie gmin: Bobrówiec, Kamionka, Kościelna Jania, Lalkowy, Leśna Jania, Smętowo, Smętówko i Stara Jania — *Urzędowi Skarbowemu w Starogardzie.*

Płatnicy podatków i opłat skarbowych, winni zatem po 1 kwietnia 1932 r. uiszczać bieżące oraz zaległe wpłaty podatków i opłat oraz kierować korespondencję do Urzędów Skarbowych w Tczewie, Starogardzie i Świeciu zależnie do którego Urzędu Skarbowego agendy danej gminy albo obszaru dworskiego zostały przekazane.

„Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1931 r., ogłoszonem w Dzienniku Ustaw Rzplitej Polskiej nr. 3 z roku 1932 pod poz. 19 zniesiono powiat gniewski jako samodzielną jednostkę administracyjną a gminy oraz obszary dworskie, położone w granicach wymienionego powiatu przydzielono do powiatów tczewskiego, starogardzkiego i świeckiego oraz zmieniono granice niektórych powiatów na obszarze województwa pomorskiego."

W związku z powyższem *przekazuje się wchodzące dotychczas w zakres działania Urzędu Katastralnego w Tczewie agendy katastralne odnośnie gmin:* Bobrowiec, Kamionka, Kościelna Jania, Lalkowy, Leśna Jania, Rynkówka i obszary dworskie: Frąca, Kopytkowo, Lalkowy, Leśna Jania, Smętowo, Smętówko, Stara Jania — *Urzędowi Katastralnemu w Starogardzie.*

odnośnie gmin. Dąbrówka, Milewko, Pieniążkowo, Półwieś, Włosiennica, i obszary dworskie: Dębowo, Kozielec, Ostrowite i Smarzewo — *Urzędowi Katastralnemu w Świeciu.*

agendy wchodzące dotychczas w zakres działania Urzędu Katastralnego w Starogardzie odnośnie gmin: Gąsiorki, Gentomie, Królówlas, Kulice, Morzeszczyn, Nowa Cerkiew, Olsze, Rombark, Rożental, Rzeżęcin, oraz obszary dworskie Borkowo i Nowa Cerkiew — *Urzędowi Katastralnemu w Tczewie.*

agendy wchodzące dotychczas w zakres działania Urzędu Katastralnego w Świeciu odnośnie gmin: Błądzim, Cisiny, Liński Lubiewice, Lubiewo, Ludwichowo, Mukrz, Suchom, Trzebciny, Zdroje, Zielonka oraz obszary dworskie: Niemieckie Okoniny, Trzebciny, Wierzchlas — Urzędowi Katastralnemu w Tucholi, wchodzące dotychczas w zakres działania Urzędu Katastralnego w Nowemmieście agendy gmin: Dębień, Grady, Gronowo, Groszki, Hartowiec, Jeglja, Kiełpiny, Kopaniarze, Naguszewo, Ostaszewo, Rumian, Rybno, Truszczyny, Trzcin, Wery, Zarybinek, oraz obszary dworskie: Hartowice, Kostkowo, Rynek, Straszewy, Wąsioły — *Urzędowi Katastralnemu w Działdowie,*

wchodzące w zakres działania Urzędu Katastralnego w Brodnicy agendy gmin: Białka. Boleszyn, Bryńsk, Jamielnik, Jeleń, Klonowo, Koty, Kowaliki, Lidzbark, Miłostaj, Nowydwór, Podcibórz, Słup, Tarczyn, Wążiersk, Zalesie oraz obszary dworskie, Bryńsk szlachecki, Chełsty, Czekanówko i Wlewsk — *Urzędowi Katastralnemu w Działdowie.*

Przekazanie agend następuje *15 kwietnia 1932 r.*

Nasz konkurs premjowy

W NUMERZE DZISIEJSZYM CZYTELNICY ZNAJDĄ PIERWSZĄ SYLABĘ DRUGIEGO HASŁA KONKURSOWEGO.

PONIEWAŻ OTRZYMALIŚMY W DNIU WCZORAJSZYM KILKADZIESIĄT ROZWIĄZAŃ PIERWSZEGO HASŁA ZWRACAMY UWAGĘ SZAN. CZYTELNIKÓW, ŻE STOSOWNIE DO ZAPOWIEDZI I WARUNKÓW KONKURSU PREMJOWEGO ROZWIĄZANIA NADSYŁAĆ NALEŻY DOPIERO PO UKOŃCZENIU DRUKU SYLAB WSZYSTKICH HASEŁ KONKURSOWYCH.

TERMIN UKOŃCZENIA DRUKU WSZYSTKICH SYLAB I NADSYŁANIA ROZWIĄZANIA PODAMY W SWOIM CZASIE.

CZYTELNICY, KTÓRZY NADESŁALI NAM JUŻ CZĘŚCIOWE ROZWIĄZANIE PROSZENI SĄ O DODATKOWE NADESŁANIE W TERMINIE, JAKI PODAMY.

Z życia organizacyjnego P. W.

w powiecie kościerskim

Organizacje Przysp. Wojskowego powiatu kościerskiego w ostatnich tygodniach zabrały się do intensywnej pracy zarówno w kierunku wyszkoleniowym jakoteż organizacyjnym. W pracy PW **na czoło wysuwa się przedewszystkiem Zw. Strzelecki a następnie Powst. i Wojacy DOK VIII.** W ostatnim tygodniu organizacje te przeprowadziły parę ćwiczeń PW a pozatem odbyły się w kilku oddziałach zebrania miesięczne wzgl. organizacyjne. — I tak w dniu 17 bm. odbyło się w Kaliszu-Pom. walne zebranie oddziału Z. S. Do nowo wybranego zarządu weszli: ob. **Rybiński Piotr — prezes, ob. Kodrycki — wiceprezes, ob. Mazurkiewicz Łucjan — sekretarz oraz ob. Ostrowski Franciszek skarbnik.** Po wyborze zarządu ob. Cichocki omówił sprawy organizacyjne, a ob. Mazikiewicz na pokładzie historycznym przedstawił wzniosłość idei pracy obywatelskej w Zw. Strzeleckim, zmierzającym do ugruntowania naszej państwowości i w ciepłych słowach zachęcił do dalszej zbożnej pracy.

W tym samym dniu odbyło się miesięczne zebranie oddziału Z. S. **Lipusz** oraz zebranie Powst. i Wojaków DOK VIII placówki Lipusz. Na zebraniach tych, na których obecny był powiatowy komendant PW, umówiono **sprawę międzyoddziałowych ćwiczeń,** mających się odbyć w dniu 8 maja br. Pozatem również umówiono sprawę powiatowego święta WF i PW, które się odbędzie w Kościerzynie dnia 21 i 22 maja br.

Pozatem dnia 21 bm. w auli szkoły powszechnej w Kościerzynie odbyło się **organizacyjne zebranie żeńskiego oddziału Z. S.** — Po zagajeniu zebrania przez ob. Cichockiego, wybrano na przewodniczącą ob. Bogusławską a na sekretarkę ob. Kosznikównę. Dłuższy referat na temat „o roli kobiety w życiu społ." wygłosił ob. Mazikiewicz, referat nagrodzony został długo niemilknącemi oklaskami. Następnie ob. Bogusławska odczytała statut Z. S. Do Zarządu weszły: **ob. Jaszczukowa** — prezeska, ob. **Kosznikówna Jadwiga** — sekretarka oraz ob. **Lamczykówna Anna** — Skarbniczka.

CHEŁMNO

— *Z życia harcerskiego.* Po czteroletnim zastoju postanowiono wznowić na terenie Chełmna działalność „Koła Przyjaciół Harcerstwa". W dniu 14 kwietnia br. na reorganizacyjnem posiedzeniu w sali Rady Miejskiej wobec zebranych przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych oraz Społeczeństwa, po przemówieniu dyr. Frankiewicza wyjaśniającem cele oraz nową organizację Koła, wybrano nowy zarząd, który po ukonstytuowaniu się tworzą pp. inż. Wl. Matusiński prezes, dr. C. Frankiewicz wiceprezes, J. Majewski sekr., J. Petzold skarbnik, dr. Rediger, inspektor H. Pawłowski, kier. Z. Pawłowski i M. Mierzwińska ławnicy. Do komisji rewizyjnej weszli pp. J. Wawrzyniak., A. Hewelt, H. Bocian. Wszyscy obecni na sali zgłosili gremjalnie przystąpienie na członków Koła.

W myśl nowej organizacji przy każdej drużynie harcerskiej ma być utworzony Patronat (Grono Przyjaciół) do którego winni w pierwszym rzędzie należeć rodzice harcerzy danej drużyny, a którego zadaniem jest moralna i materjalna opieka nad drużyną.

Na terenie Chełmna mamy obecnie cztery drużyny, a to: a) 5 pomorska drużyna żeglarska (pozaszkolna), b) 12 pomorska drużyna gimnazjalna (gimnazjum męskie), c) 39 pomorska drużyna szkolna (szkoła powszechna), d) drużyna żeńska (gimnazjum żeńskie).

Pozatem na terenie powiatu drużyny w Unisławiu, Dąbrowie i Dubielnie.

— *Z poisedzenia Rady Miejskiej* W ub. wtorek, o godz. 7,30 odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, które zagaił w obecności 31 radnych i 5 członków Magistratu przewodn. dr. Drażkowski. Protokół odczytał w nieobecności chorego sekr. Szołtysika p. przewodniczący. Protokół przyjęto. Do deputacji budowlanej wybrano p. Ludwika, do komisji regulaminowej (w miejsce p. Sentkowskiego) wybrano p. Malczewskiego, na członka do Wydziału Finansowego (w miejsce p. Sentkowskiego) wybrano p. Rosińskiego, na opiekuna społecznego (w miejsce p. Radzińskiego) wybrano p. Bociana i członka do Komisji Opieki Społecznej (w miejsce ks. Ossowskiego) p. Grzywaczewskiego. Sprawę zaciągnięcia pożyczki długoterminowej w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu zł.135 tys. odroczono, (nie nowa pożyczka — tylko skonwertowanie krótkoterminowej na długoterminową).

Przy punkcie 5 tym radny Skiciński „popełnił" jeden bardzo patrjotyczny uczynek, bo oto ni mniej ni więcej, podał tylko w wątpliwość utrzymania polskiego złotego, podkopując w ten sposób zaufanie społeczeństwa do własnej waluty. Odpowiedział mu rzeczowo p.burmistrz Hądzlik, replikując z miejsca na tak nielicujący z sumieniem polskiem wystąpienie. Uchwalono budżet dodatkowy na rok 1931—32. Wywiązała się przeszło 1 godzinna dyskusja, w której zabierali głos prawie wszyscy radni, a wszelkich wyjaśnień udzielił p. burmistrz Hądzlik i Kamelarz Słodowy.

Radny Styrnau zabrał głos w sprawie pogłosek, jakoby Rada Miejska i Magistrat nie interesowały się zbyt gorliwie bezrobociem, stwierdzając bezpodstawność plotek czego najlepszym dowodem jest fakt, że w 3 ostatnich latach wydano na bezrobotnych pół milj. złotych, co obecni przyjęli z pełnem zadowoleniem do wiadomości. Nagły wniosek Błażejewicza w sprawie zatrudnienia przy pracach w 8 p. s. k. zamiejscowych robotników (przy budowie stajen), żądający zatrudnienia tylko mejscowych robotników został odesłany do Magistratu.

Programy radjowe

Wtorek, 26 kwietnia

Warszawa. 12,10 Płyty. 13,35 Arje i pieśni w wykonaniu Ric. Stracciari (płyty). 14,45 Muzyka lekka. 15,05 Giełda 15,15 „Chwilka lotnicza" 15,25 Odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich (dział „Historja") 15,50 Program dla dzieci starszych: a) Opowiadanie Al. Janowskiego pt. „Jan Kiliński — szewc pułkownik", b, Feljeton J. Krzewińskiego pt.: — „Pożar stepu" ze wspomnień osobistych). — 16,20 Odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich dział „Historja") „Ruchy wolnościowe i narodowościowe w pierwszej połowie XIX wieku" wygłosi prof. J. Iwaszkiewicz. 16,40 Utwory na gitary hawajskie. 16,55 Odczyt w języku gruzińskim pt. „Idea niepodległości w literaturze gruzińskiej XIX w." wygłosi dr. Gieorgi Nakaszydze (z cyklu odczytów przeznaczonych dla zagranicy). 17,10 „Ekonomiczne podstawy konfliktu chińsko—japońskiego", wygłosi prof. Jan Jaworski. — 17,35 Popoł. koncert symf. ze studja w wyk. ork. Filh. Warsz. pod dyr. E. Młynarskiego. 18,50 Rozmaitości 19,15 „Książka rolnicza"— wygłosi inż. Wł. Sawicki. 19,30 Wiadomości sportowe. 19,35 Piosenki w wyk. M. Fogga (płyty). 20.00 Feljeton pt „Człowiek silnej pięści i silnej woli" wygłosi p. W. Junosza-Dąbrowski. 20,15 Operetka Henryka Herblay'a „Jaskółki" 22,15 Skrzynka pocztowa techniczna 22,40 Muzyka taneczna.

Dzierżawa bufetu kolejowego

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku zamierza udzielić zezwolenia na uruchomienie w sezonie letnim b. roku *bufetu na stacji Wielka Wieś — Hallerowo.* Na ten cel przenaczone są dwie ubikacje, znajdujące się w budynku stacyjnym — a to: jedna na urządzenie w niej bufetu, druga jako mieszkanie dla dzierżawcy Czynsz najmu za ubikacje na mieszkanie wynosi na sezon 120,— zł. Potrzebne urządzenie bufetowe, jak również inwentarz, winien dostarczyć interesant na własny koszt. Powyższy bufet ma być czynny podczas sezonu letniego, t.j. od dnia 20 maja — do końca września b. r.

Oferty z cyfrowem i stosownem podaniem wysokości oferowanego czynszu dzierżawnego za bufet wraz z dołączeniem życiorysu, świadectwa moralności ewent. inwalidztwa, poświadczenia obywatelstwa polskiego, kwitu na wpłacone do Kasy dyrekcyjnej wadjum w wysokości 150 zł. należy wnosić do wyżej wymienionej Dyrekcji najdalej do dnia 10 maja b. r. W ofercie winni oferenci pozatem stwierdzić, że warunki dzierżawy są im dokładnie znane. Bliższych informacyj udziela Wydział Osobowy Dyrekcji, pokój 244.

Premjowanie knurów

Z polecenia Pom. Izby Rolniczej *Szkoła Rolnicza w Chełmży przeprowadziła premjowanie knurów stacyjnych, umieszczonych w pow. toruńskim, chełmińskim i wąbrzeskim.* Lustracja knurów miała na celu stwierdzić warunki, w jakich są utrzymywane rozpłodniki, wyzyskanie ich przez okolicznych rolników oraz przydatność użytkową.

W wyniku premjowania zostały podane do premji knury następujących rolników: p. Corradiniego z Rudy, pow. chełmiński; p. J. Pastuszaka z Trzciana, pow. wąbrzeski; w pow. toruńskim: p. Nowakowskiego w Grabiu; p. J. Kochowicza w Papowie Tor.; p. J. Borowskiego w Grabowcu; p. Czajkowskiego w Siemoniu i p. Mackiewicza w Łążynie.

Utrzymujący spremjowane knury otrzymają jako nagrody knurki wartości od 30 zł. do 50 zł.

Podgórz

— **Osobiste.** Naczelnik poczty p. Szpica otrzymał z Wojewódzkiego Komitetu WF i PW nominację na członka Powiatowego Komitetu WF i PW na powiat toruński.

— **I znowu stanęło na martwym punkcie.** Coś się psuje w „państwie podgórskiem", a powodem tego jest b. pomnik niemiecki. — Wprawdzie przystąpiono po chwale Rady Miejskiej do rozbierania cokołu, jednakże po 2 dniowej pracy zaprzestano kontynuowania prac, a szczątki pomnika wraz z belkami stanowią teraz rumowisko. Opinja publiczna domaga się natychmiastowej dalszej pracy. — Wtajemniczeni mówią, że ponoć w tym roku na święto 3 maja projektuje się zrobić na cokole mównicę. Inni mówią, że gwoździem do trumny jest ujawninie nazwisk patrjotów i fundatorów niemieckiego pomnika. Było to przecież powodem zniszczenia za czasów burmistrza śp. Webera duplikatu aktu erekcyjnego, znajdującego się w archiwum miejskim. Są tam podobne osoby, przodujące w dzisiejszym życiu społecznym Podgórza. Czyżby Magistratowi to było solą w oku? Mają teraz głos członkowie Magistratu pp. Adam Chronowski, dr. Balewski, Jan Kowalski i St. Rosa. Od nich domaga się społeczeństwo kontynuowania rozbiórki b. pomnika.

— **Z Polskiego Białego Krzyża.** W ubiegły czwartek odbyło się w Magistracie zebranie zarządu P. B. K. pod przewodnictwem p. burmistrza Stamirowskiego. Protokółował p. M. Deutsch. Po przyjęciu ostatniego protokółu przystąpiono do preliminarza budżetowego na rok 1932/33. Dział świetlicowy referował pan por. Rotter. P. Cz. Deutsch podał ogólny zarys prac sekcji oświatowej na b. rok. Preliminarza tej sekcji jednak nie przedłożono, z uwagi na to, że nowy skarbnik p. Domżalski nie otrzymał od poprzednika p. Adama Chronowskiego ksiąg kasowych. Na ten temat rozwinęła się szeroka dyskusja, w której zabierali głos prawie że wszyscy obecni, dając wyraz oburzenia opieszałości b. skarbnika. Wreszcie uchwalono, aby komisja rewizyjna udała się celem odebrania do Chronowskiego ksiąg kasowych i rozliczenia Stan kasy wynosi łącznie z gotowizną u p. Chronowskiego około 900 zł. Z kolei przyjęto do wiadomości sprawozdanie z przedstawienia teatru żołnierskiego. Czysty zysk wyniósł zł. 82,38. Pozatem omawiano szereg spraw bieżących i przekazano sekcji propagandowej projekt urządzenia festynu ludowego do rozpatrzenia.

TORUŃ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 27 kwietnia rb. o godz. 10 we Wrzosach pow. Toruń sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: kanapę, tombank, kurtynę, jedną scenę, — zbiórka licytantów przy oberży; o godz. 14 w Lulkowie pow. Toruń: wóz piekarski, maszynę do szycia, kanapę, leżankę, — zbiórka licytantów przy oberży; o godz. 14,50 w Łysomicach pow. Toruń: 14 źrebaków, 2 konie, 1 powózkę krytą, — zbiórka licytantów u p. Donimirskiego Jana o godz. 15 w Zakrzewsku pow. Toruń; źrebię, konie, półkryty wóz, wolant, — zbiórka licytantów przy oberży. (3178

Chrzanowski, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia o godz. 9 sprzedawać będę przy Prostej 21-23 najwięcej dającemu za gotówkę: transmisję, maszyny stolarskie; o godz. 11 u spedytora Sadeckiego: fortepian, kredensy, kanapy, obrazy, fotele, lustra, krzesła, stoły; o godz. 12.30 przy 3-go Maja: 2 sprzęty domowe, ilość porcelany, szkła, srebra, fortepian i innych przedmiotów; o godz. 14 przy Kościuszki 55: radjoaparat, biurko, wóz. (3180

(—)Rzymyszkiewicz, komornik sądowy.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

26-go kwietnia o godz. 11 sprzedaję u sped. Sadeckiego przymusowym przetargiem za gotówkę: warsztat stolarski, maszyny do pisania, firany, bufet, rogi, stół. (3181

Bartkowiak, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia 1932 o godz. 11 przedpoł. sprzedawać będę u spedytora Sadeckiego za gotówkę: maszynę do szycia Singer, radioaparat kompletny, biurko, urządzenie pokoju stołowego dębowego, 10 torebek damskich skórzanych; o godz. 12 przy Mickiewicza 132: urządzenie sklepowe, 3 regały, bufet i gablotkę.

Linde, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia 1932 o godz. 12 u spedytora Sadeckiego sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: salon, kanapę, fotele, stół, szafę, gablotkę, maszynę do szycia, groterkę elektryczną; o godz. 14 przy ul. Chełmińska Szosa 33: samochód półciężarowy.

Chrzanowski, komornik sądowy.

Urząd Wojewódzki — Dyrekcja Robót Publicznych w Toruniu

ogłasza niniejszem

PRZETARG

na wykonanie posadzek terrakotowych oraz obłożenia ścian glazurą białą na budowie Obozu Emigracyjnego w Gdyni.

Oferty opieczętowane z napisem „Oferta na wykonanie robót terrakotowych na budowie Obozu Emigracyjnego w Gdyni" należy składać wraz z dowodem złożenia wadjum w wysokości 5 proc. od oferowanej sumy w Wydziale Technicznym Komisarjatu Rządu w Gdyni na ręce inż. T. Piaskiewicza. Termin składania ofert upływa dnia 2 maja br. o godz. 11, a otwarcie ofert nastąpi w Komisarjacie Rządu o godz. 11,30. Szczegółowe kosztorysy można otrzymać tamże za opłatą 5,00 zł.

Szczegółowe warunki przetargu ujęte są w przepisach M. R. P. o oddawaniu robót L. XVI 1333/30.

Zastrzega się dowolny wybór oferenta, względnie unieważnienie przetargu. (3183

Toruń, dnia 22 kwietnia 1932 r.

Za Wojewodę:
(—) Inż. K. Maćkowski,
Dyrektor Robót Publicznych.

GRUDZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We środę, dnia 27. 4. 32. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za natychmiastową gotówkę w Grudziądzu przy ul. 3-go Maja 32 o godz. 10: 1 lustro dębowe; we czwartek, dnia 28. 4. 32. w Michalu pow. Świecie o godz. 10 u p. Kaźmierczak: 1 wialnię w stanie dobrym; w Grupie pow. Świecie u p. Adrjanczyka o godz. 11: 1 umywalkę, 2 nocne stoliki, 1 stół składowy, 1 regał, 2 fotele, 1 kanapę; w Zającakowie pow. Świecie u p. Folgmanna o godz. 12: 1 pług 2-skibowy do motoru zapędowego. Gr. 197

Zielniewicz, kom. sądowy w Grudziądzu.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, dnia 26. 4. 32. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę w Dusocinie: 2 konie i 1 wirówkę, — zbiórka licytantów o godz. 12 przed szkołą.

Kowalski, kom. sądowy w Grudziądzu.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

We środę, dnia 27. 4. 32. sprzedawać będę na rzecz Kasy Chorych w Grudziądzu najwięcej dającemu za gotówkę o godz. 10 w Nowem u p. Hundsdorffa Gustawa: jeden bufet dębowy, jeden zegar stojący; o godz. 11 w Nowem u p. Woköcka H.: jedno biurko; o godz. 11,30 w Nowem u p. Chalickiego Romana: dwie szafy z kompletem. Gr. 662

Egzekutor.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, dnia 26. 4. 32. o godz. 11 przedpoł. sprzedam przy Zbożowym Rynku 10 najwięcej dającemu za gotówkę: 1 maszynę do pisania.

Malak, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia br. o godz. 13 sprzedam przy ul. Grunwaldzkiej 17 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: lustro tremo z podstawką.

Woźniak, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia br. o godz. 10 sprzedam przy ul. Długiej 29 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: bufet dębowy i kredens dębowy.

Woźniak, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 kwietnia br. o godz. 11,30 sprzedam przy ul. Długiej 58 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: bufet jasny, szafonierkę, kanapę, i leżankę.

Woźniak, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 3,45 popoł. sprzedawać będę przy ul. Szczecińskiej 10 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 bufet, 1 kredens, 1 zegar stojący.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 2,45 popoł. sprzedawać będę przy ul. Pomorskiej 49-50 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 bufet niewykończony.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 3,30 popoł. sprzedawać będę przy ul. Kościuszki 22 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 autodorożkę Nr. 47 Nr. rej. 43051 PZ.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 1 popoł. sprzedawać będę przy ul. Śniadeckich 32 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 maszynę do pisania.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 2-giej popoł. sprzedawać będę przy ul. Sienkiewicza 35 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 2 biurka, 1 bufet, 1 kredens, 2 fotele, 1 motor, 1 stół rozciągany, 1 ławkę stolarską, 1 toaletę dęb.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 3-ciej popoł. sprzedawać będę przy ul. Śniadeckich 47 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 2 biurka olchowe, 2 stoliki, 1 regał do akt, 6 krzeseł, 1 maszynę do pisania, 1 bufet, 1 kredens, 1 lustro, 1 stół rozciągany, 1 kanapę, 1 biurko, 1 silnik, 2 podwójne szafy, 1 wagę stołową itd.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W poniedziałek, dnia 25. 4. 32. o godz. 2,30 popoł. sprzedawać będę przy ul. Szczecińskiej 7 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 kanapę, 1 biurko, 1 szyfonierkę, 1 stół, rozciągany, 1 gramofon, 6 krzeseł, 1 lustro, 1 stojak do kwiatów, 1 fotel przed biurko, 1 leżankę, 1 dywan, 1 maszynę do szycia, 1 stojak do kwiatów, 1 szafę do ubrań.

Łuczka, kom. sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26 bm. o godz. 10 sprzedam przy ul. Dworcowej 22-23 st. nr. za natychmiastową zapłatą: ca 600 kranów regulacyjnych do ogrzewania centralnego, większą ilość grzejników gazowych ściennych, spłuczek fajansowych, 3 motory elektryczne, 6 spryśnic, ca 340 części zapasowych do wodociągów i inne przedmioty do przedsiębiorstwa instalacyjno - blacharskiego.

Kucharz, komornik sądowy w Bydgoszczy.

Ogłoszenie

Komisarza Rządu m. Gdyni o uprawomocnieniu się ogólnego planu zabudowania miasta Gdyni po zatwierdzeniu przez Min. Rob. Publ.

Na podstawie art. 35 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli z 16 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202) podaje się do publicznej wiadomości, że ogólny plan zabudowania miasta Gdyni został zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Robót Publicznych w dniu 7 listopada 1931 r. Nr. VIII reg. 404/31 w granicach ogłoszonych w Monitorze Polskim Nr. 138/30 z wyjątkiem części miasta wyszczególnionych w piśmie M. P. z dnia 7 listopada 1931 Nr. VIII reg. 404/31 i stał się prawomocnym.

Powyższy plan zabudowania przechowuje się w Komisarjacie Rządu przy ul. Świętojańskiej pokój Nr. 8 i może być przeglądany przez zainteresowanych codziennie w godzinach urzędowych z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Gdynia, dnia 15 kwietnia 1932 r.

Komisarz Rządu w Gdyni:
(—) Zabierzowski. (3182

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 27 kwietnia sprzedane będą w Gdyni-Chylonja za gotówkę najwięcej dającemu: dwa baraki murowane 1) o godz. 9 rano u Kuhla Antoniego, 2) o godz. 12 u Kamoli Walentego. Zbiórka reflektantów tamże. (3176

Urząd Skarbowy w Gdyni.

OGŁOSZENIE.

Komisarjat Rządu w Gdyni podaje do wiadomości publicznej, że prawnie zajęte dnia 18 lutego 1932 r. ruchomości należące do p. Zielińskiego Jana z Cisowy a mianowicie: 1) jeden samochód półciężarowy marki „Ford", zostaną sprzedane przez licytację za gotowiznę najwięcej dającemu w dniu 25 kwietnia 1932 r. o godz. 10 u p. Szemiota przy ul. Abrahama.

Gdynia, dnia 16. 4. 1932 r.

Komisarjat Rządu
Oddział Podatkowo-Egzekucyjny.

REPERTUAR TEATRU TORUŃSKIEGO

W poniedz. dnia 25 bm. o godz. 20-tej
Przestawienie dla wojska

We wtorek dnia 26 bm. o godz. 20-tej
PREMJERA
„Poprostu Truteń"
Komedja w 3 akt. B. Winawera

W środę, dnia 27 bm. o godz. 20-tej
„Poprostu Truteń"
Komedja w 3 aktach B. Winawera.

W czwartek, dn. 28 bm. o godz. 20-tej
PREMJERA
Gościnny występ Edwarda Żyteckiego
„Pan Lambertier"
Sztuka w 3 aktach Verneuile'a.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 3. Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy Rok III

Gryf zdobywa dwa punkty
w mistrzostwach piłkarskich Pomorza

W ubiegłą niedzielę, spotkały się, na boisku miejskim w Toruniu, w walce o mistrzostwo klasy A, zespoły *Olympji grudziądzkiej i W. C. Z. S. Gryfu z Torunia.* Gospodarze po ciekawej walce zwyciężyli odmłodzoną drużynę Olympji 3:1 (1:0).

Do walki zespoły wystąpiły w następujących składach:

Olympja: Lewandowski, Drzewuszewski, Smuczyński, Lewandowski, Olszewski, Dutkowski, Grabowski, „Korsak", „Horano", Bajer, Preiss.

Gryf: Karczewski II, Karczewski I, Wierzchowski, Rutkowski, Jeziorski, Spychalski, Krauze, Dubowski, Wiśniewski, Zdrojewski, Ziółkowski.

Gra z początku wyrównana akcje obu drużyn nie kleją się. Najniespodziewaniej w świecie po centrze Dubowskiego w 5 min. Zdrojewski strzela głową obok wybiegającego bramkarza Gryf zachęcony sukcesem atakuje i ma lekką przewagę W tym okresie mamy humorystyczny moment, Rutkowski ku przerażeniu pań gubi spodzienki... lecz pozostaje w zapasowej parze. Lewandowski broni kilkakrotnie ryzykując wybiegi które mu się udają. W 12 min. bije róg, lecz nikogo niema na stanowisku, żeby wykorzystać doskonałe podanie. Następuje okres półgodzinnej przewagi Olympji, której atak doskonale pracujący w polu staje się dziwnie niezaradny pod bramką, i marnuje szereg doskonałych pozycyj. 28 min. o mało nie kończy się tragicznie. Po zamieszaniu podbramkowem Wierzchowski strzela z całej siły... w poprzeczkę. Gryf gra wypadami jednak akcje kończą się na szczęśliwie grającym bramkarzu gości, bądź też strzałami na auty. Ostatnia minuta mogła przynieść dwie bramki dla Gryfu, lecz... Dubowski nie trafia do pustej bramki, a Wiśniewski strzela z trzech metrów... w ręce Lewandowskiemu.

W drugiej połowie po początkowo wyrównanej grze Gryf uzyskuje silną przewagę. Atak podjeżdża co chwilę pod bramkę Olympji i strzela niestety w słupki i w auty. W 17 min. Ziółkowski ładnym strzałem z podania Dubowskiego zdobywa drugą bramkę. Zdrojewski strzela za wysoko, a w chwilę potem Lewandowski zdejmuje piłkę z głowy Wiśniewskiemu. W 24 min. po rogu dla Gryfu strzał Dubowskiego trafia w obrońcę. W minutę potem Spychalski strzela z 40 metrów, obrońca nie trafia, a Lewandowski fatalnie puszcza. 3:0. W 40 min. sędzia odgwizduje zawody myśląc, że koniec, lecz spostrzega się i zarządza dogrywkę, która przynosi honorowy punkt Olympji. Po „kaszy" podbramkowej Karczewski puszcza piłkę a nadbiegający Grabowski umieszcza ją w siatce. Zespół gości zaprezentował się, jako drużyna grająca fair i dość dobra technicznie. Bramkarz grał z dużą dozą szczęścia. Obrona o dobrym wykopie, popełnia jednak błędy taktyczne. Najlepsza była linja pomocy, wyrównana i dobrze współpracująca z atakiem. Atak jak zaznaczyłem dobry w polu. Najlepszy „Korsak".

W Gryfie Karczewski II poprawia się troche lecz systematycznie, tak samo jak jego brat na obronie. Wierzchowski nie w formie. Pomoc pracowita, lecz nie utrzymuje w dostatecznej mierze kontaktu z atakiem. W ataku doskonale pracowała lewa strona. Zdrojewski był najlepszym graczem drużyny. Ziółkowski miał najlepszy dzień w swej karjerze. Pozostała trójka słaba, a najsłabszy Wiśniewski.

Sędzia p. Polniaszek dobry. Publiczności, jak to w Toruniu zaledwie 250 osób.

Przed otwarciem pływalni garnizonowej w Toruniu

Toruń posiada kilka miejsc zdatnych do kąpieli, ponieważ jednak mają bezpośrednią styczność z szarą Wisłą, której wody niemożna zaliczyć do czystych i hygjenicznych — jedynym właściwie basenem, uniezależnionym jest **pływalnia garnizonowa.**

Pływalnia garnizonowa posiada wodę bieżącą, wpływającą do basenu przez specjalne filtry i dezynfekowaną przez co zabezpieczoną jest od wszelkich mikrobów, znajdujących się w wodzie. Odpowiednio urządzone śluzy odpływowe, regulują pozom wody, która jest utrzymaną na jednej wysokości.

Pływalnia, która należy do jednej z największych w Polsce, obejmuje obszar przeszło **11000 mtr kwadr** W roku bieżącym zostały zniesione niektóre pomosty, przez co przestrzeń dla pływaków została powiększoną. — Obecnie posiada 4 baseny. Największy, posiadający tory do wyścigów i do gry w piłkę wodną, drugi o obszarze 500 mtr kwadr. do skoków, nadto dwa baseny dla nieumiejących pływać 500 i 1000 mtr. kwadr. Mniejszy : tych basenów posiada wodę o dwóch równych wysokościach, do bioder i do ramion. Skocznia o wysokości 8, 6, 5 i 2.50 m. Po zeszłorocznej powodzi budynek został naprawiony. Szatnie powiększono i podzielono, ogólna dla wojska na 250 miejsc, ogólna dla młodzieży 200 miejsc, ogólna dla kursów, szkół i organizacyj WF i PW udających się zbiorowo do pływalni — 100 miejsc. Oprócz tego znajdują się pojedyńcze dla kobiet 7 kabin na 150 miejsc, dla mężczyzn 20 kabin na 800 miejsc i rezerwowe 7 kabin na 150 miejsc. Kabiny przeznaczone do rozbierania i ubierania rzeczy oddawane są do przechowalni, zupełnie izolowanej od publiczności. Wejście do pływalni tylko przez szatnie. Przy każdej szatni znajduje się prysznic. Dla zabezpieczenia nóg od powalania i moczenia podłogi, będą przydzielone drewniane chodaki, w których goście udają się do kabin. Pływalnia posiada boiska do gier w koszukówkę i siatkówkę, plażę trawiastą i piaszczystą, basen dla małych dzieci z wodą bieżącą, kancelarję, bufet, magazyn, pokój dla instruktorów, przechowalnię dla rowerów, telefon i radio dla uprzyjemniana chwil spędzonych w pływalni. Rokrocznie pływalnia jest oczyszczoną.

Kto widział stan pływalni przed paru laty i obecnie, przyzna, że pod tym względem zostały zrobione kolosalne prace i to sposobem gospodarczym przez bosmana Przewłockiego przy pomocy przydzielonych ludzi Prace dokonano pod osobistem kierownictwem komendanta Okr. Ośr. WF kpt. Laurentowskiego

Pływalnia ma być oddaną do użytku publiczności w drugiej połowie maja. Chcąc uprzystępnić korzystanie z pływalni wszystkim mieszkańcom Torunia, ceny wejścia będą bardzo niskie przytem będą wydawane bilety sezonowe.

Zawody 3-go Maja w Toruniu

Dorocznym zwyczajem, *w dniu 3 Maja Miejski Komitet WF i PW w Toruniu* urządza zawody lekkoatletyczne i gry sportowe, pod protektoratem prezydenta miasta p. Bolta. Ogólny kierunek zawodów spoczywa w rękach por. *Starzyka*, komendanta PW m. Torunia.

Program: *1) wieloboje:* 1) trójbój „pierwsze kroki" dla chłopców od lat 12—14 (40 m. wdal, palantówka) dla młodszych od lat 15—17 (60 m. wdal, dysk), dla starszych od lat 18 (200 m., wzwyż, oszczep) 2) *zawody zespołowe*, 4 razy 60 dla młodszych, 4 razy 100 dla starszych, hazena (reprezentacja szkół contra Gryf). Koszykówka (Szkoła Podch. Marynarki contra Szkoła Podch. Artylerji).

Siatkówka: GKS contra Gryf. 3) *Zawody jednoskokowe:* kobiety (60 m., wdal, dysk), starsi (tyczka) 3000 m. na przełaj o nagrodę „Gryfu", 1500 m. o nagrodę Miej. Kom. W. F. i PW w Toruniu bieg kolarski o nagrodę „Gryfu", *dzieci dziewczęta, chłopcy* od lat 6—10 wyścigi na „kulajnogach" 40 metr.).

Następnie odbędzie się *wręczenie zaświadczeń P. O. S.* i wręczenie nagród i dyplomów. Początek zawodów 14,45 — na Boisku Miejskim przy ul. Bema. Zgłoszenia do 30 kwietnia przyjmuje Komenda PW Piekary 35 O nagrody nie mogą się ubiegać w poszczególnych konkurencjach ci zawodnicy, którzy kiedykolwiek zdobyli już nagrody w zawodach lekko-atletycznych, *jedynie poza konkurencją.*

Zawody konne w Gnieźnie

Gniezno, 24. 4. (tel. wł.) Rozpoczęły się tu doroczne zawody konne, związane z Targami Końskiemi św. Wojciecha.

W pierwszym dniu rozegrano dwa konkursy. W konkursie otwarcia dla koni wszelkiego pochodzenia (12 przeszkód około 120 cmt. wysokości i 350 cmt. szerokości) *startowało 120 koni.* Pierwsze miejsce zajął *rtm. Paszota* na Madrycie, przed *por. Łutowskim* na Łuszarze i rtm. *Skupińskim* na Promieniu.

W drugim konkursie dla cywilnych (10 przeszkód, 110 cmt. wys. i 250 cmt. szerokości) startowało 16 koni. Zwyciężył bar. *Luettwitz* na Torello, 2) *Uhle* na Waldfee, 3) *bar. Luettwitz* na Uta.

Piłka nożna

Legja — 22 p. p. 1:0

Warszawa — 25. 4. (Tel. wł.). Mecz o mistrzostwo Ligi pomiędzy woskowemi drużynami **Legja i 22 p. p.** zakończył się zwycięstwem Legji 1:0 (0:0). Jedyną bramkę strzelił **Martyna** z rzutu wolnego. Publiczności 5000 osób.

Czarni pokonali Cracovię.

Lwów — 25. 4. (Tel. wł.). W meczu ligowym **Czarni pokonali Cracovię** 1:0 (1:0). Zwycięską bramkę strzelił Zurkowski.

Garbarnia — Ruch 0:0

Kraków — 25. 4. (Tel. wł.). W meczu ligowym mistrz Polski Garbarnia nie **zdołała** rozstrzygnąć spotkania z Ruchem śląskim, uzyskując wynik z:0.

Zwycięstwo Ł. K. S. nad Wisłą.

Łódź — 25. 4. (Tel. wł.). Największą sensacją ligową ubiegłej niedzieli było zwycięstwo **Ł. K. S. nad krakowską Wisłą 2:0.** Bramki strzelili **Herbstreich i Sawiak.**

Pepege — S. K. S. 5:2

Grudziądz — 25. 4. (Tel. wł.). Rozegrane tu **zawody piłki nożnej o mistrzostwo klasy A.** pomiędzy **Pepege** a benjaminkiem klasy **A. S. K. S.** zakończyły się niespodziewanem wysokiem **zwycięstwem Pepege** w **stosunku 5:2** (0:2).

Goplanja (Inowrocław) w Warszawie.

Warszawa — 25. 4. (Tel. wł.). Spotkanie bokserskie pomiędzy **Skrą i Goplanją** z Inowrocławia zakończyło się **zwycięstwem Skry** 8:6, Zieliński pokonał nieznacznie Strzelca po ciekawej walce.

Y. M. C. A. uzyskała z Legją spotkanie bokserskie wynik remisowy 8:8.

W biegach na przełaj
tryumfują Hartlik i Szausówna

Łuck — 25. 4. (Tel. wł.). **Bieg na przełaj** o **mistrzostwo Polski** na dystansie 7 km. przy udziale 30 zawodników wygrał **Hartlik** (Stadjon) w czasie 26:17 przed Miałkasem (Warta) i Adamczykiem (Rewera).

Król. Huta — 25. 4. (Tel. wł.). Rozegrany tu bieg na **przełaj o mistrzostwo Polski** pań zakończył się zwycięstwem **Szausówny** z Pogoni katowickiej w czasie 4:55 przed **Głażewską** (Ł. K. S.) i **Nowacką** (A. Z. S.). Bieg odbył się na dystansie 1.500 mtr.

Przed sezonem tenisowym

Warszawa — 25. 4. (Tel. wł.). Na rozegranych dziś na kortach Legji pokazowych spotkaniach tenisowych obozu treningowego sensacją było **zwycięstwo Maksa Stolarowa nad trenerem Kleinschrottem** 6:2 (8:6). **Hebda** pokonał **Wittmana** 1:6, 6:2, 8:6. W grze mieszanej **Jędrzejowska — Tłoczyński** pokonali Wolkmerównę i Jerzego Stolarowa 6:4, 6:4.

Nowe rekordy polskie ustanowił Heljasz w Poznaniu

Poznań — 25. 4. (Tel. wł.). Na zawodach lekkoatletycznych Warty Heljasz (Warta) ustanowił **szereg rekordów polskich w rzutach.** W rzucie kulą uzyskał wspaniały wynik 15,05, zaś oburącz 28,19, w dysku miał 43,33, zaś oburącz 79,48.

Walasiewiczówna startować będzie w barwach USA

Warszawa — 25. 4. (Tel. wł.). Z Ameryki donoszą, że Walasiewiczówna, która ukończyła 21 lat, rozpoczęła starania o obywatelstwo amerykańskie. Znakomita biegaczka na olimpjadzie będzie startowała w barwach U. S. A.

Zwycięstwo bokserów Klubu Sportowego „Gedanja" w Gdańsku

W sobotę wieczorem odbył się mecz bokserski pomiędzy drużynami Klubu Sportowego *„Gedanja"* w Gdańsku i Gdańskim Klubem Amatorskim boksu w Stoczni Gdańskiej. Drużyna *„Gedanji"* popisała się na tym meczu bardzo dobrze *bo odniosła zwycięstwo w stosunku 10.6.* Życzymy temu klubowi pomyślnych wyników na przyszłość i sądzimy, że przy dalszym treningu uzyska w meczach bokserskich jeszcze lepsze rezultaty

---

Dwa nowe rekordy Polski

Na Śląsku niemieckim odbyły się zawody pływackie, w których startowali polscy zawodnicy.

W zawodach tych Polacy osiągnęli dwa poważne sukcesy. Znany nasz zawodnik *Karliczek*, ustanowił nowy rekord polski w pływaniu na 100 mtr. na wznak, mając wynik 1:16,2 sek.

Skoczek polski, młody *Bredlich* z Siemianowic zdobył mistrzostwo Śląska w skokach z trampoliny.

Nowy rekord polski w zawodach tych ustanowiła sztafeta 10 razy 50 mtr. uzyskując wynik 5:15,8 sek., o 7 sek. lepiej od dawnego naszego rekordu. Rekordowa sztafeta nasza składała się z zawodników klub EKS Katowice.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Słowackiego 19/21
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobrostański Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wł. Cieszyński, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Redaktor odopwiedz. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Józef Dąbrowski Inowrocław ul. Poznańska 65
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanach, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwa: „Dzień Pomorski", „Dzień Bydgoski," „Gazeta Morska", „Dzień Grudziądzki". „Dzień Kaszubski", „Dzień Kujawski"
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu